

PROGRAM DELA IN
FINANČNI NAČRT
NACIONALNEGA INŠTITUTA
ZA JAVNO ZDRAVJE (NIJZ) ZA
LETO 2014

Odgovorna oseba:
Prim. dr. Ivan Eržen
Direktor

KAZALO

I. PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014	2
II. OBRAZLOŽITEV FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014	3
1. OSNOVNI PODATKI O ZAVODU	3
2. ZAKONSKE PODLAGE	6
3. OSNOVNA IZHODIŠČA ZA SESTAVO FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014	7
4. PRIKAZ LETNIH CILJEV ZAVODA V LETU 2014	9
4.1. LETNI CILJI Z OPREDELJENIMI KAZALNIKI	9
4.2. POROČANJE O NOTRANJEM NADZORU JAVNIH FINANC	12
4.1.1. OPREDELITEV POSLOVNIH CILJEV NA PODROČJU NNJF	12
4.1.2. REGISTER OBVLADOVANJA POSLOVNIH TVEGANJ	13
4.1.3. AKTIVNOSTI NA PODROČJU NNJF	13
5. FIZIČNI, FINANČNI IN OPISNI KAZALCI, S KATERIMI MERIMO ZASTAVLJENE CILJE	13
6. NAČRT DELOVNEGA PROGRAMA NIJZ	14
6.1. NAČRT LETNEGA PROGRAMA V OKVIRU IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE - FINANCIRANO S STRANI MZ	14
SPREMLJANJE ZDRAVJA, ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN BLAGINJE PREBIVALSTVA	14
VAROVANJE ZDRAVJA - OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI IN UKREPANJE NA PODROČJIH OKOLJA IN ZDRAVJA	17
NALEZLJIVE BOLEZNI	17
OKOLJE IN ZDRAVJE	19
PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE	20
KREPITEV ZDRAVJA	21
PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE BOLEZNI	22
6.2. NAČRT PROGRAMA DELA ZA PLAČNIKA ZZSZ ZA LETO 2014	23
6.2.1 UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV	23
6.2.2. IZVAJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV ZA UGOTAVLJANJE IN OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI ...	27
6.2.3. ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG (OE KOPER)	27
6.3. NAČRT TERCJARNE DEJAVNOSTI ZA LETO 2014	28
PROGRAM UČENJA	28
PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA	28
TERCIAR PROGRAM RAZVOJA IN RAZISKOVANJA	29
REGISTRI IN EVIDENCE – NALEZLJIVE BOLEZNI	31
PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ	33
6.4. DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE	34
6.4.1 OCENE NEVARNOSTI IN TVEGANJA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV (FFS)	34
6.4.2 PROGRAM CENTRA ZA PREPREČEVANJE ODVISNOSTI (OE MARIBOR)	34
6.4.3. PROGRAM ZMANJŠANJA ŠKODE ZA ZDRAVJE PRI LJUDEH V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI ZARADI OBREMENJENOSTI S TEŽKIMI KOVINAMI (OE RAVNE NA KOROŠKEM)	35
6.5. NAČRT STORITEV NA TRGU	36
6.6. RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI	36
6.7. DRUGE DEJAVNOSTI	38
7. FINANČNI NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	39
7.1. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	39
7.1.1. NAČRTOVANI PRIHODKI	39
7.1.2. NAČRTOVANI ODHODKI	39
7.1.3. NAČRTOVAN POSLOVNI IZID	39
7.2. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI	40
7.3. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	40
8. PLAN KADROV	41
8.1. ZAPOSLENOST	41
8.2. OSTALE OBLIKE DELA	42
8.3. DEJAVNOSTI, ODDANE ZUNANJIM IZVAJALCEM	42
8.4. IZOBRAŽEVANJE, SPECIALIZACIJE IN PRIPRAVNIŠTVA	42
9. PLAN INVESTICIJ IN VZDRŽEVALNIH DEL V LETU 2014	43
9.1. PLAN INVESTICIJ	43
9.2. PLAN VZDRŽEVALNIH DEL	43
9.3. PLAN ZADOLŽEVANJA	43

I. PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014

a) **SPLOŠNI DEL:** Finančni načrt za leto 2014 na obrazcih po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/2010, 104/10, 104/11):

1. Finančni načrt prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2014
2. Finančni načrt prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2014
3. Finančni načrt prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2014

b) **POSEBNI DEL** z obveznimi prilogami:

- **Obrazec 1a: Načrt programa javnega zdravja 2014**
- **Obrazec 1b: Načrt programa dela 2014 – ZZS**
- **Obrazec 2: Načrt prihodkov in odhodkov 2014**
- **Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2014**
- **Obrazec 4: Načrt investicijskih vlaganj 2014**
- **Obrazec 5: Načrt vzdrževalnih del 2014**
- **Obrazec 6: Načrt terciarne dejavnosti 2014**

II. OBRAZLOŽITEV FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014

1. OSNOVNI PODATKI O ZAVODU

Ime: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)
Sedež: Trubarjeva 2, Ljubljana
Matična številka: 6462642000
Davčna številka: SI 44724535
Šifra uporabnika: 27758
Številka transakcijskega računa: 011006000043188
Telefon, fax: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447
Spletna stran: www.nijz.si
Ustanovitelj: Republika Slovenija
Datum ustanovitve: 25. 7. 2013

Organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor in
- strokovni svet.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, dva predstavnika uporabnikov (ki ju imenuje Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije) in enega predstavnika zaposlenih.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

Podrobnejša organizacija zavoda:

NIJZ ima v svoji sestavi naslednje notranje organizacijske enote:

Centralna enota in Skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana,
Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje,
Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,
Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,
Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana,
Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,
Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,
Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,
Območna enota Novo mesto, Mej vrti 5, Novo mesto,
Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

Center za proučevanje in razvoj zdravja,
Center za nalezljive bolezni,
Center za zdravstveno ekologijo,
Center za zdravstveno varstvo,
Center za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja,
Center za informatiko v zdravstvu,

Zdravstveno podatkovni center,
Center za upravljanje projektov in raziskovalno dejavnost.

Vodstvo zavoda:

NIJZ vodi direktor prim. dr. Ivan Eržen.

Dejavnosti:

NIJZ kot javno službo opravlja naslednje naloge:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva,
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti,
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi,
- načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja,
- nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi,
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva,
- izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje,
- spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje,
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti,
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje,
- strokovna podpora v postopkih presoj vplivov okolja na zdravje v skladu s posebnimi predpisi,
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva,
- sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij,
- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja,
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni,
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja,
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti,
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja, v skladu s posebnimi predpisi.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

Naloge NIJZ se v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) glasijo:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti

- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali
- 58.110 Izdajanje knjig
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev
- 58.130 Izdajanje časopisov
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- 58.190 Drugo založništvo
- 58.290 Drugo izdajanje programja
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
- 62.010 Računalniško programiranje
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike
- 74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje
- 85.421 Višješolsko izobraževanje
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
- 91.011 Dejavnost knjižnic
- 91.012 Dejavnost arhivov.

Poslanstvo, vizija, načela in vrednote:

POSLANSTVO

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji je NIJZ vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike.

NIJZ prepoznava ključne javnozdravstvene izzive v populaciji vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritet.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

VIZIJA

NIJZ je ugleden inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev in razvoj sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

NIJZ je najpomembnejši partner v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

NIJZ ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

VREDNOTE

Odgovornost: Odgovorno se odzivamo na dejanske potrebe prebivalcev in za doseganje skupnih ciljev uporabljamo z dokazi podprto znanje in najboljše prakse. Za izpolnjevanje našega poslanstva zaposleni ravnamo pošteno, etično in profesionalno. Sprejemamo osebno odgovornost za lastno delo in strokovne odločitve. Vedno in povsod zagovarjamo zdravje prebivalstva.

Medsebojno spoštovanje, sodelovanje in razvoj zaposlenih: Zaposleni se med seboj spoštujemo in sodelujemo ter gradimo ustvarjalno delovno okolje. Spodbujamo interno in eksterno izobraževanje, samoizobraževanje, strokovno rast in razvoj talentov ter nudimo podporo in mentorstvo. Pri razvoju upoštevamo potrebe inštituta in potrebe ter sposobnosti posameznika. Cenimo delo in prispevek vsakega posameznika in vsake stroke. Različna stališča nas bogatijo, izmenjujemo si jih v odprtem dialogu. Različne zamisli in izkušnje nam predstavljajo priložnost za učenje. Kot posamezniki in strokovnjaki vedno iščemo priložnosti za uresničevanje lastnih osebnih in strokovnih ciljev na način, ki je skladen s cilji in strateškimi usmeritvami NIJZ ter v dobrobit javnega zdravja.

Odprtost in preglednost: Zagotavljamo javnost in preglednost poslovanja, ravnanja in odločanja. Odprti smo za sodelovanje in za doseganje ciljev sklepamo partnerstva s posamezniki, strokovnjaki in z odločevalci ter po najboljših močeh izpolnjujemo njihova pričakovanja. Spodbujamo interdisciplinarnost in multidisciplinarnost ter izmenjavo idej in informacij. Prepoznavamo in posredujemo najboljše prakse ter gradimo na prepoznavnosti in ugledu NIJZ doma in v tujini.

Strategija:

V letu 2010 je bil v okviru pravnega prednika NIJZ, Inštituta za varovanje zdravja RS, oblikovan Strateški razvojni načrt 2010–2015 (SRN), ki ga je sprejel svet zavoda in v katerem so opredeljena strateška razvojna področja v tem obdobju in oblikovani strateški cilji ter aktivnosti za doseganje postavljenih ciljev. Do sprejema strateškega razvojnega načrta, ki bo veljal le za NIJZ, bo NIJZ sledil strateškim usmeritvam omenjenega načrta.

Strateški cilji:

Strateški cilji so razvidni iz Strateškega razvojnega načrta 2010–2015 (SRN), ki je objavljen na www.nijz.si. Letni cilji v povezavi s strateškimi so navedeni v poglavju 4.1.

2. ZAKONSKE PODLAGE

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti zavodov:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 in 8/96),
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05-UPB2, 23/08, 58/08-ZZdrS-E, 77/08-ZDZdr, 40/12-ZUJF, 14/13),
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 58/08, 107/10-ZPPKZ, 40/12-ZUJF),
- Določila Splošnega dogovora za leto 2013 z aneksi in določila Splošnega dogovora za leto 2014
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2013 ter 2014 z ZZZS.

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo finančnega načrta:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99),
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09 in 58/10),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09 in 58/10),
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03)
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (Št. 012-11/2010-20 z dne 15. 12. 2010)

c) Interni akti zavoda (navedite npr. statut, interni akti...)

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje št. 01403-27/2013/5 z dne 25. 7. 2013
- Pravilnik notranji organizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje
- Pravilnik o prvih volitvah predstavnika zaposlenih v Nacionalnem inštitutu za javno zdravje v svet zavoda
- Pravilnik o delovnem času

3. OSNOVNA IZHODIŠČA ZA SESTAVO FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014

Pri sestavi finančnega načrta za leto 2014 smo upoštevali naslednja izhodišča:

- dopis Ministrstva za zdravje – Temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo finančnih načrtov za leto 2014,
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 (ZIPRS1415) (Uradni list RS, št. 101/13),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 55/2012 Skl.US: U-I-162/12-5, Up-626/12-5, 96/2012-ZPIZ-2, 104/2012-ZIPRS1314, 105/2012, 25/2013 Odl.US: U-I-186/12-34, 46/2013-ZIPRS1314-A, 47/2013, 56/2013-ZŠtip-1, 63/2013-ZOsn-I, 63/2013-ZJAKRS-A),
- Kolektivna pogodba za javni sektor s spremembami v aneksih,
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-R) (Uradni list RS, št. 46/13),
- Sklep Vlade RS številka 11000-37/2013/6 z dne 20. 6. 2013,
- Dogovor o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ v obdobju od 1. junija 2013 do 31. 12. 2014,
- Stavkovni sporazum (Uradni list RS, št. 46/13),

- Zakon o načinu izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev (ZNIRPJU) (Uradni list RS, št. 100/13).

Pri pripravi finančnega načrta za NIJZ za leto 2014 smo upoštevali obstoječo zakonodajo, vse znane in predvidljive finančno ovrednotene poslovne dogodke, ki jih je bilo mogoče oceniti v trenutku nastajanja dokumenta. Upoštevali in ocenili smo podatke o doslej znanih prihodkih in ocenili odhodke, ki naj bi nastali ob izvajanju Programa Javnega zdravja, zavarovalniškega programa, projektnega dela, izvajanja cepljenj, distribucije in prodaje cepiv, izvajanja izobraževalnih programov, posredovanja podatkov in podobno. Načrtujemo tudi odhodke iz naslova podpornih procesov, skupne stroške obratovanja in vzdrževanja opreme, stavb, IT tehnologije itn.

Menimo, da lahko obstoječi finančni načrt za leto 2014 predstavlja solidno osnovo za začetek poslovanja in izvajanja programa dela NIJZ. Po zaključku vseh finančno računovodskih postopkov v zvezi z združevanjem IVZ in devetih območnih zavodov za zdravstveno varstvo v dva nova inštituta pa bo potrebno pripraviti in predlagati rebalans finančnega načrta za leto 2014.

4. PRIKAZ LETNIH CILJEV ZAVODA V LETU 2014

4.1. LETNI CILJI Z OPREDELJENIMI KAZALNIKI

Cilji za leto 2014 v povezavi s strateškimi cilji:

Strateški cilj	Cilji za leto 2014	Kazalniki
Do leta 2015 bo NIJZ vzpostavil sistem sprotnega zagotavljanja informacij o zdravju prebivalcev v Sloveniji, determinantah, ki vplivajo na zdravje in potrebnih ukrepih za izboljšanje zdravja.	<ul style="list-style-type: none"> – Zagotoviti informacije o zdravju in dejavnih tveganja za zdravje – Zagotavljanje informacij o finančnemu bremenu posameznih kroničnih bolezni 	<ul style="list-style-type: none"> – Objavljena publikacija Zdravje v Sloveniji – Publikacija o uporabi alkohola, tobaka in prepovedanih drog v splošni populaciji – Opredelitev finančnega bremena zlorabe alkohola in sladkorne bolezni – Publikacija za odločevalce s predstavitvijo alkoholne problematike v Sloveniji in predlogom ukrepov
Do leta 2015 bo NIJZ postal najpomembnejši vir informacij in osrednji partner za različne resorje pri oblikovanju zdravih politik in programov krepitve zdravja.	– Pripraviti pregled zdravstveno vzgojnih preventivnih programov in pristopov v Sloveniji	– Seznam in ovrednotenje obstoječih zdravstveno vzgojnih preventivnih programov in pristopov
	– Ovrednotiti zdravstveno vzgojne preventivne programe	– Oblikovane smernice in kriteriji za ocenjevanje zdravstveno vzgojnih preventivnih programov
	– Predlagati učinkovite ukrepe za obvladovanje ključnih izzivov na področju javnega zdravja	<ul style="list-style-type: none"> – Akcijski načrta za zmanjševanje soli v prehrani – Predlog ukrepa o omejevanju trans-maščobnih kislin v prehrani
	– Okrepiti aktivnosti za področje krepitve duševnega zdravja in preprečevanje odvisnosti	– Regijske platforme za preprečevanje in zmanjševanje tvegane in škodljive rabe alkohola
Do leta 2015 bo NIJZ izboljšal in dopolnil sistem sprotnega zagotavljanja podatkov in informacij o delovanju sistema zdravstvenega varstva, vključno z zagotavljanjem ključnih zdravstveno ekonomskih informacij in informacij o kakovosti v zdravstvenem varstvu.	– Omogočiti odločevalcem sprejem odločitev o spremembah v zdravstvenem sistemu na podlagi aktualnih podatkov in informacij	<ul style="list-style-type: none"> – Strokovne podlage za izdelavo Resolucije o nacionalnem planu za področje zdravstva do leta 2020 – Projekcija kadrov – doktorjev medicine in stomatologije ter diplomiranih sester in tehnikov; – Poročilo o kakovosti zdravstvene obravnave v bolnišnicah
Do leta 2015 bo NIJZ postal nosilec mreže za ocenjevanje zdravstvenih tehnologij v Sloveniji (HTA) in zagotavljal celovito evalvacijo zdravstvenih tehnologij.	– Uvesti ocenjevanje zdravstvenih tehnologij v sistem odločanja o izbirah	– Vzpostavitev sistema za uveljavljanje HTA v Sloveniji

Strateški cilj	Cilji za leto 2014	Kazalniki
Do leta 2015 bo NIJZ prevzel vodilno vlogo v koordinaciji preventivnega zdravstvenega varstva na vseh področjih.	– Omogočiti tekoče in kakovostno izvajanje preventivnih in presejalnih programov	– Doseženi procesni cilji programa SVIT – Doseženi cilji kakovosti programa SVIT
	– Izboljšati upravljanje programov na vseh ravneh	– Izvedena izobraževanja sodelavcev na območni ravni – Povečanje odziva na vabila za pregled
	– Vzpostaviti upravljanje PZVOM	– Izvedeni sestanki z vsemi izvajalci v vseh regijah
Do leta 2015 bo NIJZ okrepil vlogo osrednje informacijske točke za ocenjevanje tveganj, preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni ter zagotovil strokovno podporo za izdelavo in izvedbo potrebnih ukrepov.	– Izboljšati spremljanje nalezljivih bolezni in izvedenih ukrepov	– Nova računalniška rešitev za beleženje prijavljenih nalezljivih bolezni – Uvedba elektronskega registra cepljenih oseb
	– Sprotno ocenjevati situacijo nalezljivih bolezni in izvedenih preventivnih ukrepov	– Tedenska, mesečna in letna poročila za potrebe obveščanja strokovne in splošne javnosti
	– Izdelati celovite analize posameznih področij	– Objava rezultatov slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb
Do leta 2015 bo NIJZ vzpostavil sistem spremljanja bolezni povezanih z okoljem in dejavnikov okolja, ki vplivajo na zdravje ter zagotovil ključne informacije o okolju in zdravju.	– Izboljšati sodelovanje posameznih deležnikov na področju kemijske varnosti – Opredeliti pristope za ocenjevanje pojavljanja bolezni v povezavi z okoljem	– Vzpostavljena mreža sodelujočih na področju toksikovigilance – Izdelan načrt spremljanja vplivov okolja na zdravje otrok
Do leta 2015 bo NIJZ postal osrednja referenčna točka za koordinacijo hitrega odzivanja na grožnje zdravju zaradi pojava nalezljivih bolezni, namernega razširjanja bioloških agensov ali pojava bolezni neznanega izvora.	– Zagotoviti informacije za upravljanje s tveganji zaradi pojava nalezljivih bolezni ali okoljskih tveganj	– Izdelane ocene tveganja ob pojavu nalezljivih bolezni ali okoljskih tveganj
	– Zagotoviti hitro odzivnost v primeru pojava grožnje za zdravje prebivalcev	– Standardni operativni postopek delovanja interdisciplinarne koordinacijske skupine
	– Okrepiti obstoječ sistem odzivanja na grožnje zdravju	– Načrt delovanja interdisciplinarnih strokovnih skupin ob pojavu večjih tveganj in načrt za delovanje nacionalne kontaktne točke (NKT) v okviru nove Odločbe evropske komisije razširjeni EWRS) o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in Mednarodnega zdravstvenega pravilnika (IHR)

Strateški cilj	Cilji za leto 2014	Kazalniki
Do leta 2015 bo NIJZ vzpostavil nacionalni center za informatiko v zdravstvu, ki bo vodil nacionalne zbirke podatkov v zdravstvu ter zagotavljal podatke in informacije za potrebe mednarodnega poročanja ter načrtovanja in izvajanja zdravstvenega varstva na enostaven in uporaben način.	<ul style="list-style-type: none"> – Redno zagotavljati podatke v skladu z ZZPPZ in pridobivati nove podatke 	<ul style="list-style-type: none"> – Obdelani in objavljeni podatki rutinske statistike vključno s spremljajočo dokumentacijo k posameznim zbirkam (metapodatki) – Izvedena anketa HBSC 2014
	<ul style="list-style-type: none"> – Prenoviti podatkovne zbirke vključno s poenostavitvijo poročanja 	<ul style="list-style-type: none"> – Prenovljena zunaj bolnišnična statistika – Uvedena aplikacija za poročanje podatkov o obravnavi uporabnikov drog
	<ul style="list-style-type: none"> – Vzpostaviti center za informatiko v zdravstvu 	<ul style="list-style-type: none"> – Vzpostavljen nacionalno upravljan informacijski model, terminologije in šifranti v zdravstvu,
Do leta 2015 bo NIJZ okrepil vlogo osrednje informacijske točke na področju javnega zdravja in bo s proaktivno, pravočasno in transparentno komunikacijo zagotavljal neodvisne in informacije za posameznike, zdravstvenih strokovnjake in odločevalce.	<ul style="list-style-type: none"> – Širiti nabor objavljenih podatkov na internetni strani NIJZ, vključno z objavo zdravstvenih kazalnikov na občinski in regionalni ravni 	<ul style="list-style-type: none"> – Prenova spletne strani – Število objav – Število obiskov
	<ul style="list-style-type: none"> – Zagotoviti pozitivno podobo NIJZ 	<ul style="list-style-type: none"> – Strategija komuniciranja z vsemi ciljnimi skupinami – Načrt komunikacijskih aktivnosti
Do leta 2015 bo NIJZ osrednji izvajalec usposabljanja za področje javnega zdravja in pomemben partner pri dodiplomskem in podiplomskem izobraževanju strokovnjakov na področju javnega zdravja.	<ul style="list-style-type: none"> – Sodelovati v dodiplomskem izobraževanju s področja javnega zdravja na fakultetah, visokih šolah za zdravstvene delavce in sodelavce ter podiplomskem izobraževanju (za sekundarije, specializante). 	<ul style="list-style-type: none"> – Število izvedenih predavanj – Število udeležencev
Do leta 2015 bo NIJZ povečal svoj prispevek k javnemu zdravju z večjim obsegom in uspešnostjo na področju raziskovalne dejavnosti.	<ul style="list-style-type: none"> – Povečati razvojno-raziskovalno učinkovitost. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uspešna prijava na ARRS – Pridobljeni novi projekti
Do leta 2015 bo NIJZ vzpostavil strukturirane programe sodelovanja s ključnimi partnerji na področjih kjer tako partnerstvo lahko prinaša dodano vrednost pri vseh sodelujočih partnerjih.	<ul style="list-style-type: none"> – Okrepiti sodelovanje z nekaterimi organizacijami, ki delujejo na področju javnega zdravja v Sloveniji 	<ul style="list-style-type: none"> – Zapisi srečanj – Pripravljen in podpisan program sodelovanja

Strateški cilj	Cilji za leto 2014	Kazalniki
Do leta 2015 bo NIJZ okrepil mednarodno sodelovanje, postal prepoznan in cenjen partner v razvojnih in raziskovalnih projektih ter razvil kapacitete za vodenje mednarodnih projektov.	<ul style="list-style-type: none"> – Pridobiti nove mednarodne projekte 	<ul style="list-style-type: none"> – Pripravljen vsaj en projekt za prijavo v letu 2015
Do leta 2015 bo NIJZ izboljšal svoje poslovanje z ustrezno izobraženimi in usposobljenimi zaposlenimi ter razvojem spodbudnega delovnega okolja.	<ul style="list-style-type: none"> – Izvesti notranje prestrukturiranje zaposlenih glede na izpostavljene prioritete; 	<ul style="list-style-type: none"> – Število internih izobraževanj in udeležencev
	<ul style="list-style-type: none"> – Izboljšati interno komunikacijo 	<ul style="list-style-type: none"> – Podatki o zadovoljstvu zaposlenih
	<ul style="list-style-type: none"> – Vzpostaviti sistem internega izobraževanja 	<ul style="list-style-type: none"> – Kadrovsko poročilo
Do leta 2015 bo NIJZ povečal učinkovitost poslovnega okolja s posodobitvijo in informatizacijo poslovnih procesov.	<ul style="list-style-type: none"> – Olajšati vodenje in spremljanje podpornih procesov 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvedena informacijska podpora za podporne procese; – Uvedena informacijska podpora vodenju projektov – Certificiran sistem zagotavljanja kakovosti
Do leta 2015 bo NIJZ zagotovil pregledno in stabilno finančno poslovanje.	<ul style="list-style-type: none"> – Zagotoviti uravnoteženo in učinkovito poslovanje 	<ul style="list-style-type: none"> – Sprotno spremljanje izvrševanja finančnega načrta – Zmanjševanje deleža administrativnih stroškov

Poleg navedenih ciljev je treba izpostaviti tudi letne cilje na področju uvajanja sistema kakovosti, ki so usmerjeni v doseg rezultatov, ki so skladni s politiko kakovosti NIJZ. Z uspešnim strokovnim in organizacijskim razvojem bomo vzpostavili, vzdrževali in nadgrajevali sistem vodenja kakovosti, katerega cilji so:

- povečati zadovoljstvo odjemalcev in dobaviteljev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva;
- doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev in izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti;
- visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami inštituta prispeva v dobrobit javnega zdravja;
- nadgrajevati ustvarjalno delovno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

4.2. POROČANJE O NOTRANJEM NADZORU JAVNIH FINANC

4.1.1. OPREDELITEV POSLOVNIH CILJEV NA PODROČJU NNJF

Poslovni cilji NIJZ na področju notranjega nadzora javnih financ v letu 2014 so:

- redno izvajanje notranjih kontrol,
- redne izboljšave sistema notranjih kontrol,
- redno izvajanje notranjih revizij in notranjih presoj,
- oblikovanje novega načrta integritete in registra koruptivnih tveganj in tveganj drugih neetičnih ravnanj načrta integritete.

Na področju ciljev povezanih z uresničevanjem integritete v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije bomo v tem letu oblikovali prenovljen načrt integritete in register koruptivnih tveganj in tveganj drugih neetičnih ravnanj, uvajali izboljšave ukrepov za doseg spodbujanja zavezanosti ciljem, poslanstvu in vrednotam NIJZ.

4.1.2. REGISTER OBVLADOVANJA POSLOVNIH TVEGANJ

Ključna tveganja so:

- konflikt interesov - tveganje bomo omejili z oblikovanjem in doslednim upoštevanjem etičnega kodeksa, ki ureja tudi področje izogibanja konfliktov interesov in možnosti vplivanja na neodvisnost strokovnih predlogov/mnenj/analiz ter ozaveščanjem zaposlenih o tej problematiki;
- slaba organizacijska klima - tveganje bomo omejili z rednim preverjanjem organizacijske klime in sprejemanjem ukrepov na tej podlagi, z rednimi letnimi pogovori z zaposlenimi, s spodbujanjem neformalnih druženj in odprto komunikacijo.
- javno naročanje - tveganje bomo omejili s kontinuiranim izobraževanjem zaposlenih na tem področju in rednimi notranjimi kontrolami.

4.1.3. AKTIVNOSTI NA PODROČJU NNJF

Posvetili se bomo izpostavljenim področjem, to je tistim, ki so bolj izpostavljena tveganjem in/ali se napake lahko odražajo na poslovanju in/ali vplivajo na delovanje celotne organizacije.

Glede na opredeljeno bo tudi v letu 2014 potekala vsaj ena notranja revizija, ki jo bomo predvidoma zagotovili z zunanjim sodelavcem.

Glede na revizijo izvedeno v lanskem letu (notranje revizijski pregled kriterijev, ki se uporabljajo za opredelitev davčne obravnave posameznih področij poslovanja oziroma dejavnosti z vidika DDV in kriterijev za določitev ključev za odbitek davka na dodano vrednost po posamezni dejavnosti ter pregled načina knjiženja prejetih računov z vidika odbitka DDV) bomo pripravili interna navodila, ki bodo vključevala natančne podlage za določitev ključev za knjiženje stroškov.

5. FIZIČNI, FINANČNI IN OPISNI KAZALCI, S KATERIMI MERIMO ZASTAVLJENE CILJE

V tabeli prejšnjega poglavja 4.1. prikazujemo ključne cilje v letu 2014, s katerimi sledimo zastavljenim strateškim ciljem; v tabeli so navedeni tudi kazalniki, s katerimi merimo posamezne zastavljene cilje.

FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA *

Tabela: Finančni kazalniki poslovanja

Kazalniki	Načrt 2014	Opombe	
1. Kazalnik gospodarnosti	1,4%		
2. Delež amortizacije v celotnem prihodu	1,96 %		

Kazalniki	Načrt 2014	Opombe	
3. Stopnja odpisanosti opreme		Kazalnika ni mogoče izračunati pred delitveno bilanco za leto 2014.	
4. Dnevi obračanja zalog cepiva	18,68 krat letno	Kot je bilo na IVZ	
5. Delež terjatev v celotnem prihodu		Kazalnika ni mogoče izračunati pred delitveno bilanco za leto 2014.	

Koeficient celotne gospodarnosti - kazalnik kaže, da celotni prihodki zadoščajo za pokrivanje celotnih odhodkov. Načelu gospodarnosti je zadoščeno, kadar znaša 1 ali več.

Delež stroškov amortizacije za načrtovano leto 2014 v celotnih odhodkih znaša 1,96 % .

Dnevi obračanja zalog cepiva - kazalnik nam kaže kolikokrat letno se obrnejo zaloge cepiva. Pri izračunu so upoštevane zaloge samoplačniškega cepiva in stroški zmanjšanja zalog samoplačniškega cepiva.

* Ko bodo znane vse kategorije bilance stanja in dokončno ugotovljen poslovni izid kot postavke delitvenih bilanc (IVZ in območnih zavodov za zdravstveno varstvo) in nato otvoritvene bilance NIJZ in NLZOH, bomo lahko izračunali še ostale predpisane kazalnike.

6. NAČRT DELOVNEGA PROGRAMA NIJZ

6.1. NAČRT LETNEGA PROGRAMA V OKVIRU IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE - FINANCIRANO S STRANI MZ

[Priloga - Obrazec 1a: Načrt programa 2014](#)

SPREMLJANJE ZDRAVJA, ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN BLAGINJE PREBIVALSTVA

NIJZ v skladu s svojimi zakonskimi podlagami vodi nacionalne zbirke podatkov o zdravju in zdravstvenem varstvu ter jih uporablja za analize in raziskave na področju javnega zdravja. Ključni cilji, določeni tudi s strateškimi programskimi dokumenti, so racionalizacija zbiranja podatkov, pridobivanje kakovostnih, pravočasnih, točnih in primerljivih podatkov, standardizacija podatkov ter omogočanje dostopa uporabnikov do podatkov in informacij na enostaven, hiter in razumljiv način.

Racionalizacija zbiranja podatkov za nacionalne zbirke podatkov pomeni preusmerjanje procesa zbiranja podatkov od izvajalcev neposredno v enotno vstopno točko na NIJZ, brez posrednikov in z že vključenimi kontrolami podatkov. Vsi podatki se poročajo na enoten način prek XML shem, NIJZ pa od izvajalcev zahteva samo take podatke, ki že nastajajo v njihovih poslovnih procesih. Standardizacija zbiranja podatkov pomeni uporabo enotnih klasifikacij, šifrantov, definicij; pri tem je izhodišče usklajenost tudi z drugimi poročevalskimi sistemi (ZZZS, ZPIZ, SURS, MZ,...) ter hkratno upoštevanje metodoloških posebnosti stroke javnega zdravja.

Racionalizacija in standardizacija ter zahteve po kakovostnih pravočasnih podatkih narekujejo ključni nalogi v letu 2014: prenova zbirke zunajbolnišničnih obravnav, povezanih s prenavo ostalih evidenc,

ki nastajajo v zunaj bolnišničnem zdravstvenem varstvu (npr. bolniški stalež, patronažno zdravstveno varstvo, ipd) in prenova registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti, kjer pomemben korak pomeni izboljšanje in racionalizacija procesa zbiranja podatkov. Posebna pozornost bo posvečena tudi povratnim informacijam dajalcem podatkov, kar jim bo omogočilo neposredno primerjavo s podobnimi izvajalci in s slovenskim povprečjem.

Dodaten pomemben vir podatkov in informacij predstavlja anketiranje. Gre za dopolnitev rutinskih zbirk podatkov zlasti z vidikom vedenjskih vzorcev in mnenj anketiranih. Ključna naloga na tem področju v letu 2014 je izvedba ankete Z zdravjem povezano vedenje otrok in mladostnikov (HBSC), ki jo bomo izvedli v izbranih slovenskih osnovnih in srednjih šolah v enakem časovnem obdobju kot večina drugih držav EU.

Diseminacija podatkov je poleg objavljenih poglobljenih analiz javnozdravstvenih podatkov pomemben kanal osveščanja splošne in specialnih javnosti o ključnih izsledkih. Zajema tako enostavne objave na spletu, posredovanje podatkov mednarodnim organizacijam (WHO, Eurostat, OECD, Unicef,...), objavo statističnega letopisa in pripravo podatkov za posebne zahteve uporabnikov, zlasti raziskovalcev.

Ne nazadnje pa je potrebno poudariti tudi potrebnost prenove zakonske podlage nacionalnih zbirk podatkov, ki bi omogočila sodobne zbirke podatkov, ki bodo ustrezale zahtevam stroke, sodobnim informacijskih principom ter statističnim metodologijam.

Za potrebe zagotavljanja podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu je potrebno vzpostaviti učinkovit informacijski sistem. V letu 2014 NIJZ čaka več pomembnih sprememb v poslovnem okolju ter znotraj, ki vplivajo na potek dela in cilje na tem področju.

Potreba po vzpostavitvi nacionalnega Centra za Informatiko v Zdravstvu obstaja že več let, v letu 2014 pa se ji ne bo več mogoče izogniti zaradi vrste storitev, nastalih v okviru nacionalnega projekta eZdravje. Sektor za eZdravje na MZ je v zadnjih letih vzpostavil upravljanje nacionalnega eZdravja ter bo v 2014 vpeljal ključne storitve (zNET, Interoperabilna Hrbtenica, eRecept, eNaročanje, ipd.). NIJZ - kot najbolj nevtralna institucija od vseh nacionalnih deležnikov v zdravstvu – bo deloval v smeri vzpostavitve Center za Informatiko v Zdravstvu. Kot ključno bo vzpostaviti nacionalno upravljanje informacijskega modela, terminologij in šifrantov v zdravstvu, saj bodo v 2014 na voljo tudi ustrezna orodja (nacionalni Upravljavec kliničnega znanja, terminološki slovar).

Vključenost NIJZ v ključne mednarodne projekte eZdravja na področju interoperabilnosti, še posebej pomenske (semantične), nam omogoča, da nacionalno vzpostavljamo napredne, v potrebe javnega zdravja usmerjene informacijske storitve, kar je predpogoj za uspešno spremljanje in načrtovanje zdravstvenega sistema. Poleg že omenjenih zbirk podatkov, bomo v letu 2014 uvedli še novo poročanje o drogah in nalezljivih boleznih, skupaj z MZ in ZZS pa bomo sodelovali še pri vzpostavitvi registra cepljenih oseb.

Združevanje v novi NIJZ je organizacijsko zahteven projekt, ki se bo odražal tudi v prilagoditvah poslovnih procesov in povezanih prilagoditvah IKT. Potekali bodo: nadaljnja centralizacija IKT storitev, interni razvoj dela programskih rešitev, dogovarjanje o nivoju zagotavljanja storitev med NLZOH in NIJZ za nekatere od lokacij ter izboljšave na področju informacijske varnosti. Pomembna naloga je povezana tudi s potrebo po dobri notranji komunikaciji, predvsem pa učinkovitemu komuniciranju z različnimi deležniki v družbi. Komunikacija z zunanjimi deležniki bo deležna prenove. Spletna stran je ena od bolj vidnih metod komunikacije in v 2014 bo potekala njena celovita vsebinska in tehnična prenova, tako da bomo zagotovili povezavo znanja in informacij vseh dosedanjih spletnih strani, ki so bile v upravljanju IVZ in ZZV.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

Redno zagotavljanje podatkov v skladu z ZZPPZ, kar vključuje: zbiranje in kontrolo podatkov, komunikacijo in usklajevanje podatkov s poročevalci, informiranje poročevalcev z razlago metodoloških in drugih navodil, usklajevanje podatkov med NIJZ zbirkami in zbirkami drugih

institucij, vnos podatkov (oz. prenos elektronskih verzij podatkov), obdelavo podatkov in kreiranje posameznih tipov baz, pripravo dokumentacije in poročil o kakovosti posamičnih zbirk podatkov in pripravo metodoloških navodil za leto 2015.

Naslednja zelo pomembna naloga je diseminacija podatkov, v okviru katere z organiziranim, usklajenim, kakovostnim in pravočasnim objavljanjem vseh podatkov, ki jih NIJZ zbira na različnih zakonskih podlagah, omogočimo hiter dostop do podatkom vsem, ki jih potrebujejo za nadaljnje delo.

V skladu z Letnim programom statističnih raziskovanj (LPSR) ima NIJZ kot pooblaščen izvajalec statističnih raziskovanj za področje zdravstvenih statistik obveznost zagotavljanja podatkov in izvedba vseh nalog, ki so opredeljene v LPSR opredeljene.

Pomemben del aktivnosti je vezan na razvoj statistične metodologije in sicer na področju nacionalnih zbirk, anketne metodologije in anket. Namen naloge je izvedba anket, razvoj različnih metod na področju anketiranja oseb ali gospodinjstev s ciljem izboljšave anketiranja na področju zdravja in zdravstvenega varstva, razvoj ustreznih statističnih metod na področju zbirk podatkov s ciljem izboljšane kakovosti zbirk podatkov ter racionalizacije zbiranja podatkov.

Posebna naloga je povezan s projektom uvedbe referenčnih ambulant, kjer zagotavljamo organizacijsko in administrativno podporo projektu.

Podpora nacionalnih informacijskih rešitev za potrebe javnega zdravja z sodelovanjem v projektu e-Zdravje ter postopno zagotavljanje funkcionalnosti nacionalnega CIZ.

Razvoj oziroma sodelovanje pri razvoju novih informacijskih sistemov (IS) za podporo pridobivanju podatkov za posamezne zbirke (Register Cepljenih Oseb-eRCO, poškodbe pri delu, Spremljanje pojavnosti nalezljivih bolezni (SURVIVAL), Register izvajalcev zdravstvene Dejavnosti in Delavcev v Zdravstvu (RIZDDZ), tehnološka prenova zunaj bolnišnične zdravstvene statistike (SZBO), razvoj IS Svit in prenova IS DROGE.

Vzpostavitev podatkovno in metodološko poenotenih podatkovnih zbirk: uvedba in upravljanje nacionalnega terminološkega strežnika MZ, informacijski sistem za spremljanje bolnišničnih obravnav, ter vzdrževanje in redne nadgradnje programskih rešitev za podporo obstoječih zbirk (BPI, ZUBZS, Rehabilitacija, K21, Čakalne dobe, NetStorage in druge).

Zagotovitev učinkovite in kvalitetne IKT podpore za potrebe NIJZ: nadgradnje infrastrukture in virtualizacija – na vseh lokacijah, izboljšanje nivoja informacijske varnosti ter ostale nujne storitve za potrebe nemotenega delovanja, s posebnim poudarkom na podpori poslovanju NIJZ

Zagotovitev sodobnega in učinkovitega notranjega in zunanjega komuniciranja ter uvajanje sodobnih načinov dela ob uporabi IKT (intranet, konferenčni sistem, shranjevanje datotek v oblaku, podpora projektnemu delu in izdelava ter vzdrževanje nove spletne strani NIJZ).

Z razvojem informacijskega sistema bomo omogočili načrtovanje in vrednotenje ukrepov za izboljšanje in varovanje zdravja prebivalcev, za izboljšave na področju delovanja sistema zdravstvenega varstva ter za ukrepanje v primeru groženj zdravju. Pridobljeni podatki bodo uporabni tako za ocene pojavnosti akutnih kot tudi kroničnih bolezni in tveganj.

Pomemben vidik je tudi dostopnost zdravstvene dejavnosti – tako v časovnem kot tudi v strokovnem in geografskem smislu. V letu 2014 bodo glavne aktivnosti usmerjene na vzpostavitev sistema spremljanja zdravstvene dejavnosti ter oceno potreb. Posebej bomo analizirali razlike v dostopnosti do zdravstvene dejavnosti ter na osnovi tega pripravili usmeritve za ukrepanje z namenom zmanjšanja razlik v dostopnosti do zdravstvene dejavnosti in s tem do zmanjšanja razlik v zdravju prebivalstva, ki so posledica neenake zdravstvene obravnave.

V letu 2014 bomo na področju spremljanje zdravja, zdravstvenega varstva in blaginje prebivalstva pripravili naslednje ključne izdelke:

Priprava strokovnih podlag za izdelavo Resolucije o nacionalnem planu za področje zdravstva do leta 2020;
Izdelav projekcije kadrov – doktorjev medicine in stomatologije ter diplomiranih sester in tehnikov;
Opredelitev finančnega bremena zlorabe alkohola in sladkorne bolezni v Sloveniji;
Vzpostavitev sistema za uveljavljanje HTA v Sloveniji;
Izdelav poročila o kakovosti zdravstvene obravnave v bolnišnicah;
Priprava podatkovne baze za leto 2013 vključno s spremljajočo dokumentacijo k posameznim zbirkam (metapodatki);
Poročilo o čezmejnem koriščenju zdravstvene dejavnosti drugih državljanov EU;
Objava vseh zbirk in zdravstvenih kazalnikov na spletni strani NIJZ;
Objava poenotenege zdravstveno statističnega letopisa – za celo državo in po območjih;
Izvedba vseh v skladu z veljavnim LPSR;
Izvedba ankete HBSC 2014 ter priprava baze podatkov;
Izdelava ITK podpore ter metodoloških navodil za prenovljene zbirke zunajbolnišničnih statistik - SZBO;
Nacionalna uvedba eRCO;
Nova aplikacija IS za poročanje DROGE (vezano na uspešno zaposlitev nove osebe za razvoj);
Uvedeno okolje Novell VIBE za interno komunikacijo, uvedba okolja Novell Filr, uvedena rešitev za telekonference ter sodobno okolje za projektno vodenje) ter za zunanjo komunikacijo (nova spletna stran NIJZ).

VAROVANJE ZDRAVJA - OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI IN UKREPANJE NA PODROČJIH OKOLJA IN ZDRAVJA

NALEZLJIVE BOLEZNI

Varstvo prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi temelji na učinkovitem sistemu zgodnjega zaznavanja nalezljivih boleznimi in hitrega odzivanja na tveganja za zdravje prebivalstva. Za pravočasno načrtovanje pripravljenosti na dogodke in usmerjeno ukrepanje ter oblikovanje preventivnih programov je potrebno sistematično epidemiološko in laboratorijsko opazovanje značilnosti povzročiteljev nalezljivih boleznimi. Za uresničitev programov eliminacije in eradikacije boleznimi, je sistem spremljanja še okrepljen. Zelo pomembno je tudi epidemiološko spremljanje okužb, povezanih z zdravstveno oskrbo, zato je potrebno ponavljanje nacionalnih presečnih raziskav v bolnišnicah. Na nivoju ukrepanja za preprečevanje širjenja nalezljivih boleznimi in varovanja zdravja prebivalstva je potrebno posebej izpostaviti cepljenje proti nalezljivim boleznimi in izvajanje kemoprofilakse v posameznih primerih, kjer je to primerno.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

Naloge vključujejo spremljanje in raziskovanje, pripravo in načrtovanje na nevarnosti za zdravje, odzivanje in ukrepanje, komuniciranje in diseminacijo znanj in veščin. Deleži posameznih funkcij so razporejeni glede na doktrinarni in operativni del. Na centralnem nivoju se zbirajo podatki in informacije, izdelujejo ocene stanja ter oblikuje doktrina za enovito delovanje na vseh funkcijah, koordinacijo nacionalnih programov, komunikacija in diseminacija. Na območnih enotah bodo potekale intervencije v primeru povečanega tveganja za zdravje ali pojava boleznimi ter koordinacija preventivnih programov in sodelovanje na doktrinarnem nivoju.

Sistematično epidemiološko in laboratorijsko spremljanje nalezljivih boleznimi predstavlja osnovo za načrtovanje pripravljenosti na dogodke, ki pomenijo nevarnost za zdravje ljudi in učinkovito odzivanje ter oblikovanje preventivnih programov. V letu 2014 bomo zaključili s prvo fazo prenove informacijske podpore sistemu epidemiološkega in laboratorijskega spremljanja nalezljivih boleznimi. Sistem zagotavlja podatke in informacije o prijavljivih nalezljivih boleznimi, kopičenju primerov,

izbruhih, o značilnostih povzročiteljev, kar prispeva k učinkovitemu odzivanju in omogoča opazovanje učinka obvladovanja in uspešnosti preventivnih programov.

Za posamezne bolezni se zbirajo še dodatni podatki iz drugih sistemov kot npr. pri influenci in akutnih respiratornih okužbah, podatki o umrlih in hospitaliziranih za oceno stanja in odločanje o preventivnih ukrepih, tudi pri okužbi s HIV, kjer sledimo spreminjanje deleža okuženih s HIV v nekaterih priložnostnih skupinah z različno tveganim vedenjem in spreminjanje nekaterih kazalnikov tveganih vedenj.

Cepljenje je najbolj učinkovit način varovanja zdravja prebivalstva. V ta namen bomo pripravili program cepljenja z vidika varnosti in učinkovitosti ter učinka na zdravje ljudi. V letu 2014 bomo spremljali novosti na področju cepiv in varnega cepljenja ter izdelava strokovnih podlag in gradiv za izvajanje programa cepljenja. Pripravili bomo predloga programa cepljenja in zaščite z zdravili in nacionalnih priporočil za cepljenje. Izvajali bomo koordinacijo programa cepljenja in zagotovili strokovno pomoč izvajalcem cepljenja. Pripravili bomo gradiva in izvedli strokovna usposabljanja in izobraževanja o dobrih praksah (zagotavljanje varnega cepljenja, zagotavljanje kakovosti cepiv, hladna veriga pri transportu in shranjevanju cepiv, dobra skladiščna praksa) ter zagotovili dnevno svetovanje in pripravo pisnih mnenj glede varnega cepljenja, kakovosti cepiv, prekinitve hladne verige in seznanjali izvajalce cepljenja z novostmi na področju cepiv.

Za potrebe obvladovanja nalezljivih bolezni je potrebno vzpostaviti redne komunikacijske poti s strokovno javnostjo in doseči usklajeno komunikacijo z javnostmi v skladu s protokolom in strategijo, da se poveča zaupanje v stroko in zdravstveni sistem. Krepili bomo ozaveščenost in informiranost splošne javnosti in skupin znotraj nje (starši otrok, starejši, mladostniki, srednja generacija), o nalezljivih boleznih, posledicah okužb, zaščiti in preventivi, vključno s cepljenjem, z namenom varovanja pred nalezljivimi boleznimi. Krepili bomo komuniciranje o tveganjih, ki predstavljajo nevarnost za zdravje (risk communication).

V letu 2014 bomo na področju spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni pripravili naslednje ključne izdelke:

- Implementacijačasne računalniške rešitve za beleženje prijavljenih nalezljivih bolezni;
- Ocena izvajanja programa cepljenja v Sloveniji in neželenih dogodkov pridruženih cepljenju v Sloveniji;
- Ocena situacije na podlagi epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni z oceno izvedenih preventivnih ukrepov;
- Uvedba elektronskega registra cepljenih oseb;
- Objava aktualnih strokovnih vsebin in epidemioloških podatkov o nalezljivih boleznih za strokovno javnost v mesečnem spletnem biltenu eNBOZ;
- Sprotne ocene tveganja za zdravje ljudi v primeru pojava zoonoz in ugotovljene neustreznosti živil v domačem ali mednarodnem prostoru;
- Izdelava algoritma medsebojnega obveščanja in ukrepanja deležnikov na področju zdravstva in veterinarstva;
- Publikacija »Okužba s HIV v Sloveniji v 2013« s predlogi za preprečevanje in obvladovanje;
- Publikacija »Spolno prenosljive okužbe v Sloveniji v 2013 s predlogi za preprečevanje in obvladovanje;
- Objava rezultatov slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb;
- Protokol za Epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb v enotah intenzivne terapije;
- Ocena odpornosti izbranih bakterij za leto 2013;
- Ocena trendov pojavljanja invazivnih okužb z MRSA, VRE, ESBL in CRE v Sloveniji v letih 2009 do 2013.

OKOLJE IN ZDRAVJE

Kakovostno bivalno okolje, zrak, zunaj in v notranjih prostorih, varnost in kakovost živil, pitne vode ter potrošniških izdelkov so pomembni dejavniki zdravja. Skupaj z genetsko zasnovano, načinom življenja, ekonomskimi, socialnimi in psihološkimi dejavniki dokazano vplivajo na sposobnost človeka, da ohranja dobro telesno in duševno zdravje. Neustrezne higienske razmere, prenaseljenost, vlažnost in neprimerne temperature bivalnih prostorov, onesnažena voda in živila, prisotnost škodljivcev (insektov in glodavcev) povečujejo možnost za nastanek in prenos bolezni.

Ljudje se zaradi spremenjenega načina življenja dlje zadržujejo v zaprtih prostorih, kar povečuje izpostavljenost škodljivim dejavnikom iz okolja. Zelo pomembno je, da poznamo razširjenost škodljivih dejavnikov v ožjem bivalnem okolju, saj je to ključnega pomena za ugotavljanje povezave med izpostavljenostjo škodljivostim in pojavom bolezni pri ljudeh. Še posebej je pomembno, da poznamo in ustrezno zmanjšamo izpostavljenost otrok, ki so za škodljive dejavnike iz okolja še posebej občutljivi.

Posamezni programi so namenjeni prepoznavanju fizikalnih, kemijskih in bioloških dejavnikov tveganja iz okolja, ocenjevanju izpostavljenosti ljudi tem dejavnikom, ocenjevanju tveganja za zdravje ter hitremu odzivanju. S predlogi ukrepov želimo zmanjšati tveganje za pojav škodljivih učinkov in posledic na zdravje, s posebnim poudarkom na obdobju nosečnosti, otroštva in najstniških let. Ob tem zaradi izrazite interdisciplinarnosti področij sklepamo medresorska partnerstva. Programi so namenjeni razvoju osveščanja in komuniciranja o tveganjih ter usposabljanju in izobraževanju ciljnih skupin javnosti o zaščiti pred posameznimi škodljivimi dejavniki iz okolja, npr. o varni uporabi kemikalij v vsakdanjem življenju, varnem ravnanju z živila, pravilnem odstranjevanju azbesta, varovanju pred hrupom, sončnimi žarki.

Pri našem delovanju je posebna pozornost namenjena otrokom in mladostnikom, ki so z vidika škodljivega delovanja okoljskih dejavnikov posebej občutljiva skupina, ki jo moramo zato štiti pred škodljivostmi.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

Med ključne naloge na področju okolja in zdravja bomo v letu 2014 vključili izdelavo na dokazih temelječih ocen tveganja, v skladu s posameznimi specifičnimi programi, oziroma glede na trenutne razmere in potrebe.

V povezavi z vplivom posameznih škodljivih dejavnikov za zdravje v bivalnem okolju, bomo predlagali ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje izpostavljenosti, ter osveščali javnost o varovanju pred posameznimi dejavniki.

Krepili bomo informiranost in osveščenost prebivalstva o varni pitni vodi ter predlagali ukrepe za povečano dostopnost do zdravstveno ustrezne pitne vode ter s tem vplivali na zmanjšanje tveganja za pojav okužb, zastrupitev in bolezni zaradi uživanja zdravstveno neustrezne pitne vode.

Prebivalce bomo ozaveščali v zvezi z varnim ravnanjem s hrano ter tako vplivali na zmanjševanje tveganja za okužbe, zastrupitve in pojav bolezni, povzročenih s hrano.

Splošno in strokovno javnost bomo seznanjali s problematiko onesnaženega zraka in s tem povezanimi negativnimi vplivi na zdravje. V sodelovanju z ARSO bomo razvili nove ter posodobili že izdelane kazalnike na področju okolja in zdravja.

Z medresorskim sodelovanjem in pripravo strokovnih podlag bomo sodelovali pri dopolnjevanju zakonodaje, ki ureja obvladovanje dejavnikov tveganja v bivalnem okolju ter prispevali k zmanjševanju onesnaženosti na z onesnaževali prekomerno obremenjenih območjih. V povezavi s tem bomo sodelovali tudi pri pripravi sanacijskih programov za območja, ki so prekomerno obremenjena z škodljivimi snovmi.

Spremljali bomo dosežke na področju odkrivanja škodljivosti kemijskih dejavnikov za zdravje ter predlagali ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti in za zmanjšanje tveganje za pojav škodljivih učinkov in posledic na zdravju, s posebnim poudarkom na obdobju nosečnosti, otroštva in najstniških let. Sprožili bomo aktivnosti za vzpostavitev nacionalne mreže za toksikovigilanco.

Izvajali bomo aktivnosti na področju ozaveščanja javnosti o škodljivem delovanju hrupa s poudarkom na zaščiti otrok in mladostnikov.

Del aktivnosti bo usmerjenih v spreminjanje vedenjskih vzorcev glede izpostavljanja sončnim žarkom v celotni populaciji.

Spremljali bomo ključne dejavnike tveganja na področju podnebnih sprememb (obremenitev zaradi vročine, pojav nekaterih nalezljivih bolezni, pomanjkanje varne pitne vode...) ter prebivalstvo ozaveščali o ustreznem ravnanju. V okviru strokovnega delovanja bomo spodbujali razvoj ukrepov, politik in programov, s katerimi bomo blažili posledice podnebnih sprememb v Sloveniji.

V letu 2014 bomo na področju okolja in zdravja pripravili naslednje ključne izdelke:

Delno prenovljena obstoječa in izdelana nova navodila, strokovna priporočila, mnenja in ocene tveganja za zdravje s področja pitne in kopalne vode za ciljne skupine in različne javnosti;

Sodelovanje pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje kakovosti zunanega zraka v vseh območjih, kjer je raven onesnaženosti zraka s PM10 nad mejno vrednostjo;

Oblikovanje povezovalne spletne strani na NIJZ, ki bo zagotavljala dostopi do vseh spletnih strani, kjer se javno objavljajo rezultati meritev;

Izdelava dela Akcijskega načrta Strategije RS za prehrano;

Izdelana doktrinarna stališča, strokovna mnenja, stališča s področja varnosti živil, vključno z MSŽ; priporočila za neharmonizirane MSŽ;

Izdelane strokovne podlage medresorskim delovnim skupinam pri predlogih ukrepov za preprečevanje negativnih vplivov na zdravje in zmanjševanje onesnaženosti;

Informacije javnosti o škodljivih dejavnikih za zdravje v bivalnem okolju .

Strokovne podlage Akcijskega načrta (z vidika zdravstva) za izvedbo 1. 2. in 4. prioritete cilja Strategije za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem;

Vzpostavljena mreža sodelujočih na področju toksikovigilance;

Vzpostavitev spletnega mesta za program Varno s soncem;

Poročilo o izpostavljenosti in vplivih na zdravje v zvezi s podnebnimi spremembami (zrak, vročinski valovi, voda, umrljivost, rak...);

Poročilo o razpoložljivosti podatkov in obstoječih možnosti za spremljanje bolezni, ki jih lahko povežemo z dejavniki okolja, pri otrocih.

PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

Za namene hitrega zaznavanja in odzivanja na dogodke, ki pomenijo nevarnost za zdravje ljudi, je na NIJZ vzpostavljena interdisciplinarna koordinacijska skupina. Z interdisciplinarnim pristopom skupina zagotavlja koordinacijo hitrega ocenjevanja tveganja za zdravje ljudi s področja nalezljivih bolezni in okoljskih dejavnikov in ukrepanja ob tveganjih.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

V okviru te naloge bo potekalo spremljanje in analiza informacij ter izdelava ocene tveganj na področju nalezljivih bolezni in okoljskih dejavnikov. Po potrebi bomo obveščali, aktivirali in koordinirali interdisciplinarni strokovne time za obvladovanje tveganj. V primeru večjih tveganj s področja nalezljivih bolezni in okoljskih dejavnikov bomo zagotovili delovanje t.i. »Emergency Operation Center«. Zagotovili bomo ustrezno obveščanje domačih in mednarodnih deležnikov.

Z nedavno sprejeto odločbo Evropske komisije o delovanju v primeru resnih čezmejnih groženj zdravju je v Sloveniji bomo vzpostavili med sektorski pristop pri načrtovanju, pripravljenosti in odzivanju na morebitne čezmejne grožnje. Obstoječi sistem sistema povezav med različnimi deležniki in področji pri izvajanju določil mednarodnega zdravstvenega pravilnika in odločbe o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje bomo okrepili. Zagotovili bomo delovanje nacionalne kontaktne točke (NFT) z intersektorskim pristopom ter delovanje sistema hitrega odzivanja in ukrepanja po zahtevah MZP na mednarodnem letališču Ljubljana in v Luki Koper.

V letu 2014 bomo na področju spremljanja in obvladovanje zdravstvenih tveganj in nevarnosti za zdravje pripravili naslednje ključne izdelke:

Izdelali bomo standardni operativni postopek delovanja interdisciplinarne koordinacijske skupine;

Izdelali bomo načrte delovanja interdisciplinarnih strokovnih skupin ob pojavu večjih tveganj;

Pripravili bomo načrt za delovanje nacionalne kontaktne točke (NKT) v okviru nove Odločbe evropske komisije razširjeni EWRS) o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in Mednarodnega zdravstvenega pravilnika (IHR);

Pripravili bomo načrt in standardni operativni postopek delovanja koordinacijske skupine za zaznavanje in odzivanje na nevarnosti s področja nalezljivih bolezni in okolja ter

Pripravili bomo izhodišča za izdelavo načrta izpolnjevanja obveznosti Mednarodnega zdravstvenega pravilnika na mednarodnem letališču Ljubljana.

KREPITEV ZDRAVJA

"Krepitev zdravja je proces, ki omogoča posameznikom in skupnosti, da povečajo nadzor nad determinantami zdravja in s tem izboljšajo svoje zdravje" (Ottavska listina, SZO, 1986).

Pri krepitvi zdravja gre za ustvarjanje takšnih pogojev v družbi, v katerih ob upoštevanju ne-enakosti v zdravju lahko posameznik ali skupine prebivalstva uresničujejo zdrav način življenja skozi vsa življenjska obdobja. Na področju razvoja programov krepitve zdravja prebivalcev smo pri načrtovanju upoštevali potrebe, ki izhajajo iz dosedanjih ocen zdravja in dejavnikov tveganja, ki najbolj vplivajo na zdravje prebivalcev Slovenije. Programi morajo biti prilagojeni in usklajeni s potrebami posameznih skupin prebivalstva in naslavljati kompleksnost dejavnikov, ki vplivajo na zdravje. Življenjski slog posameznika je pomemben dejavnik, ki vpliva na njegovo zdravje. Posameznik ali skupina mora dobiti prave informacije ob pravem času in na primeren način, da se bodo lažje odločali za zdrav način življenja. V Sloveniji imamo več različnih programov krepitve zdravja v različnih okoljih. Na nacionalnem nivoju je tak program tudi Slovenska mreža zdravih šol, ki je leta 2013 praznovala 20-letnico. Program s sistematičnimi in usmerjenimi dejavnostmi za krepitev zdravja vpliva na bolj zdrav življenjski slog in posledično na boljše zdravje otrok, mladostnikov in kasneje odraslih ljudi. Imamo tudi programe, ki so bili dobro razviti in ocenjeni na lokalnih nivojih, niso pa še razširjeni na področju cele države. Prizadevali si bomo za celovit pristop uvajanja elementov krepitve zdravja v zdravstveni sistem in preusmeritev pristopov, ki so usmerjeni v bolezni v pristope, ki so usmerjeni v zdravje. Ker dejavnost krepitve zdravja pogosto posega na področja, ki so izven kompetenc zdravstvenega resorja, bomo tudi v letu 2014 sodelovali in vzpostavljali partnerstva z drugimi sektorji in si prizadevali za vključevanje zdravja kot človekove pravice in elementa socialne pravičnosti v vse javne politike.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

V letu 2014 bo posebna naloga vezana na pregled vseh obstoječih zdravstveno vzgojnih preventivnih programov oziroma pristopov na področju krepitve zdravja, ki se izvajajo v različnih okoljih. Pripravili bomo smernice in kriterije za njihovo ocenjevanje. Na osnovi teh pregledov bomo pripravili načrt nadgradnje, širitve in vrednotenja uspešnih programov in projektov krepitve zdravja v šolskem okolju.

Nadaljevali bomo s koordinacijo programa Slovenske mreže zdravih šol in Zdravja v vrtcu ter ovrednotenje učinkovitosti delovanja mreže in promocije zdravja v šolah in vrtcih. V povezavi z drugimi resorji bomo program dopolnili in prilagodili potrebam otrok.

Povezali bomo izvajanja prehranske in gibalne politike ter politike obvladovanja otroške debelosti, s tem pa dosegli boljšo uspešnost in tudi učinkovitost dela. Pripravili bomo še akcijski načrta za zmanjševanje soli v prehrani in predlog ukrepa o omejevanju trans-maščobnih kislin v prehrani.

Razvijali bomo programe in aktivnosti za področje krepitve duševnega zdravja, preprečevanja duševnih motenj in samomorilnosti ter vzpostavili regijske platforme za preprečevanje in zmanjševanje tvegane in škodljive rabe alkohola. Organizirali bomo konferenco o alkoholu. Spremljali bomo aktivnosti na področju preprečevanja odvisnosti od prepovedanih drog in izvedli nacionalno konferenco na tem področju ter koordinirali LAS. Sodelovali bomo pri pripravi nacionalnega programa za duševno zdravje.

Izvajali bomo aktivnosti v okviru obeležitve zdravju posvečenih svetovnih dni ali drugih dogodkov.

V letu 2014 bomo na področju krepitve zdravja, pripravili naslednje ključne izdelke:

- Seznam in ovrednotenje obstoječih zdravstveno vzgojnih preventivnih programov in pristopov;
- Predlog smernic in kriterijev za njihovo ocenjevanje preventivnih programov in pristopov;
- Nacionalna koordinacija programa Slovenske mreže zdravih šol in Zdravja v vrtcu ter poročilo o učinkovitosti delovanja programa;
- Akcijski načrt za zmanjševanje soli v prehrani; in p
- Predlog ukrepa o omejevanju trans-maščobnih kislin v prehrani;
- Osnutek smernic za opuščanje kajenja ter poročila o rezultatih izvajanju telefonskega svetovanja;
- Izvajanje reaktivnega in proaktivnega svetovanja na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja
- Konferenca ter poročilo o izvedenih aktivnostih v okviru LAS;
- Obeležitve svetovnih dni (izvedeni posveti, izjave za javnosti, ...

PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE BOLEZNI

NIJZ bo tudi v letu 2014 zagotavljal informacije o zdravju, bremenu bolezni in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje, iz lastnih in drugih virov podatkov. Le poglobljene in celovite informacije z upoštevanjem okoliščin v slovenski družbi in strokovnih dognanj vodilnih raziskovalcev v tujini, omogočajo pripravo učinkovitih predlogov ukrepov za implementacijo v našem okolju. Na dokazih temelječe informacije so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike. Informacije predstavljajo podlago za razvoj ukrepov in programov na področjih preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja bolezni ter pripravo predlogov programov na področju javnega zdravja. Po uveljavitvi posamezne politike ali uvedbi ukrepa oziroma programa pa je zelo pomembno njihovo spremljanje in vrednotenje, da ugotovimo učinke na različnih ravneh. Pri načrtovanju aktivnosti na tem področju smo sledili aktualnim globalnim epidemiološkim usmeritvam, ki narekujejo spremljanje in ocenjevanje najpogostejših kroničnih bolezni, dejavnikov tveganja za zdravje in različnih determinant, ki povzročajo neenakosti v zdravju.

Ključne načrtovane aktivnosti v letu 2014

V letu 2014 bomo posebno pozornost namenili spremljanju zdravja populacije in zagotavljanju kakovostnih podatkov, izdelavi analiz in interpretacij o zdravju in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje ter pripravi strokovnih podlag za uveljavljanje sprememb, ki pozitivno vplivajo na zdravje. Sodelovali bomo pri izvajanju akcijskega načrta nacionalnega programa obvladovanja sladkorne bolezni in pripravili nacionalno konferenco na to temo.

Sodelovali bomo pri izvajanju nacionalnega programa za obvladovanje raka.

Analizirali bomo rezultate raziskave in pripravili publikacijo Z zdravjem povezan življenjski slog v šolskem obdobju.

Posebno področje dela je vezano na analizo izobrazbene neenakosti in njen vpliv na umrljivosti moških.

Analizirali bomo uporabo alkohola, tobaka in prepovedanih drog v splošni populaciji. Spremljali bomo rabo tobaka, trende ter zagotovili strokovno podporo odločevalcem pri pripravi zakonodaji. Strokovno podporo bomo zagotovili tudi na področju omejevanja uporabe prepovedanih drog pri pripravi Nacionalnega programa in akcijskega načrta ter zakonodaje na tem področju.

V letu 2014 bomo na področju preprečevanja in zgodnjega odkrivanja bolezni pripravili naslednje ključne izdelke:

Strokovne podlage, analize in poročila in o zdravju in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje;

Publikacija za odločevalce s predlogi ukrepov;

Osnutek publikacije Z zdravjem povezan življenjski slog v šolskem obdobju;

Strokovno poročilo o vplivu izobrazbe na umrljivosti moških;

Publikacija o uporabi alkohola, tobaka in prepovedanih drog v splošni populaciji;

Publikacija za odločevalce s predstavitvijo alkoholne problematike v Sloveniji in predlogom ukrepov;

Strokovne podlage, analize in poročila glede rabe tobaka;

Strokovne podlage, analize in poročila o uporabi prepovedanih drog.

6.2. NAČRT PROGRAMA DELA ZA PLAČNIKA ZZS ZA LETO 2014

[Priloga - Obrazec 1b: Načrt programa dela 2014 - ZZS](#)

6.2.1 UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

Upravljanje preventivnih programov je ključnega pomena za doseganje ustreznih učinkov teh programov, saj omogoča zagotavljanje ustrezne kakovosti, dostopnosti in učinkovitosti programov. Enotno upravljanje programov pomeni vzpostavitev sistema, ki zagotavlja tudi spremljanje kazalcev kakovosti in vključenosti ciljne populacije v programe na lokalni in nacionalni ravni, kar omogoča sprotno uvajanje ukrepov za spremembe, da se zagotovi doseganje optimalnih ciljev.

Za zagotavljanje učinkovitega upravljanja preventivnih programov na nacionalni in lokalni ravni je potrebno vzpostaviti upravljavski sistem z ustreznimi pravnimi podlagami ter potrebnimi človeškimi, finančnimi, in drugimi viri, ki omogočajo kakovostno spremljanje in vrednotenje programov ter zagotavljanje podatkov za odločevalce, strokovno javnost in uporabnike.

Že v Strateškem razvojnem načrtu IVZ 2010–2015 je bil predviden razvoj modela integrirane preventive in celostne oskrbe kroničnih bolnikov ter prevzem vodilne vloge IVZ v koordinaciji preventivnega zdravstvenega varstva na vseh področjih. NIJZ kot naslednik IVZ bo še naprej gradil sistem upravljanja vseh nacionalnih preventivnih programov in s tem zagotavljal njihovo kakovost, dostopnost in učinkovitost. V letu 2014 so ključni cilji na področju upravljanja vseh potekajočih preventivnih zdravstvenih programov podpora (izboljšanje) kakovosti izvajanja programov, dostopnosti do programov, spremljanja kazalcev kakovosti in učinkovitosti izvajanja programov ter izgradnja poenotenega ter učinkovitejšega sistema nacionalno-območnega/lokalnega upravljanja preventivnih programov.

NACIONALNI PROGRAM PREVENTIVE SRČNO-ŽILNIH IN DRUGIH KRONIČNIH BOLEZNI V OSNOVNEM ZDRAVSTVU TER SPREMLJANJA DEJAVNIKOV TVEGANJA IN OGROŽENOSTI ZA SRČNO-ŽILNE BOLEZNI

Nacionalni program preventive srčno-žilnih bolezni (NPPPSŽB) je bil v Sloveniji uveden leta 2002 na podlagi določb Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni. V program so vključeni vsi moški med 35. in 65. letom ter ženske med 45. in 70. letom starosti. Namen NPPPSŽB je zgodnje odkrivanje visoko ogroženih oseb za razvoj bolezni srca in žilja ter ustrezno ukrepanje, vključno s svetovanjem za dejavnike tveganja in spremembo življenjskega sloga. Program izvajajo družinski zdravniki in drugi sodelavci na primarnem nivoju zdravstvenega varstva v sodelovanju z NIJZ, ki program upravlja. Ključna sestavna dela programa sta izvedba preventivnega pregleda in ocena srčno-žilne ogroženosti ter izvajanje strukturiranih in sistematičnih ukrepov za zmanjševanje ogroženosti s programi nemedikamentozne intervencije in pomoči posameznikom pri spreminjanju življenjskega sloga, ki potekajo v okviru nacionalne mreže zdravstvenovzgojnih centrov (ZVC) v zdravstvenih domovih po vsej Sloveniji.

V zadnjih letih pa poteka tudi vzpostavitev Referenčnih ambulant družinske medicine (RADM) s čimer se v ambulantah družinske medicine preventiva s področja srčno žilnih bolezni širi tudi na preventivo drugih kroničnih nenalezljivih bolezni (KNB) (sladkorna bolezen tipa 2, KOPB, depresija). Vpeljuje se tudi celostna obravnava kroničnih bolnikov s prenosom kompetenc za izvajanje preventive in vodenje urejenih kroničnih bolnikov na diplomirano medicinsko sestro.

NIJZ je v sodelovanju s katedro za družinsko medicino in strokovnjaki različnih specialnosti pripravil 4-dnevni izobraževalni modul iz preventive KNB v referenčnih ambulantah, ki ga tudi izvajamo.

Cilji programa so zmanjšati ogroženost za bolezni srca in žilja v srednjem življenjskem obdobju in s tem zmanjšanje zgodnje obolevnosti, umrljivosti in invalidnosti zaradi teh vzrokov ter zmanjšati bremena kroničnih nenalezljivih bolezni v Sloveniji. Poleg tega zasledujemo tudi cilj za dvig učinkovitosti in kakovosti delovanja na področju krepitve zdravja ter preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in celostne obravnave srčno žilnih bolezni in drugih kroničnih bolezni v osnovni zdravstveni dejavnosti in lokalni skupnosti ter zagotavljanje večje/enake dostopnosti do preventivnih storitev za vso ciljno populacijo programa.

V letu 2014 bomo zagotovili upravljanje programa, ki zajema spremljanje programa spremljanje kazalcev kakovosti in vključenosti v preventivne storitve, evalvacijo preventivnega programa in zagotavljanje podatkov za različne deležnike; izvajali bomo ukrepe za optimizacijo programa in razvili poenoten sistem nacionalno – območnega upravljanja programa preventive KNB. Posebno pozornost bomo namenili rednemu spremljanju dela zdravstveno vzgojnih centrov in izvajanju Programa svetovanja za zdravje. V tem okviru bomo prenovili zdravstveno vzgojne delavnice in izvedli izobraževanje izobraževalcev (sodelavcev območne ravni NIJZ in regijskih odgovornih zdravnikov) za usposabljanje in izobraževanje timov na primarni ravni zdravstvene dejavnosti s področja izvajanja NPPPSŽB in drugih KNB. Kot vsako leto bomo tudi v letu 2014 izvedli strokovno srečanje izvajalcev zdravstveno vzgojnega programa v spomladanskem obdobju (srečanje, namenjeno izvajalcem zdravstveno vzgojne intervencije v zdravstveno vzgojnih centrih, diplomiranim medicinskim sestram iz referenčnih ambulant družinske medicine in regijskim koordinatorjem za zdravstveno vzgojo) in drugo v jesenskem obdobju. Analizirali bomo povezane podatke iz registrov ROKVB, ZZZS, CRP in IVZ (plan Statističnih raziskav 2014) in te rezultate objavili na spletu in v člankih. Sodelovali bomo pri prenovi Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (za področje

izvajanja preventive KNB odrasle populacije v ambulantah družinskih zdravnikov in v referenčnih ambulantah družinske medicine).

Na območni ravni se bomo osredotočili na podporo učinkovitejši implementaciji NPPPSŽB na primarni ravni zdravstvene dejavnosti. Organizirali bomo redne sestanke območnih koordinatorjev z izvajalci (regijski odgovorni zdravniki, regijski koordinatorji za preventivo, regijski koordinatorji za zdravstveno vzgojo, vodje zdravstveno vzgojnih centrov) in spremljali izvajanje preventivnih pregledov in programov svetovanja za zdravje v ZVC na območni ravni.

DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI – PROGRAM SVIT

Program Svit – Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki v Sloveniji teče od leta 2009. Namenjen je zgodnjemu in pravočasnemu odkrivanju bolezni pri prebivalcih Slovenije, ki so stari od 50 do 69 let. Do brezplačnega sodelovanja v programu imajo pravico osebe v ciljni starostni skupini ob urejenem obveznem zdravstvenem zavarovanju. Posamezen cikel programa traja dve leti in v tem času je v program povabljenih cca. 540.000 oseb. Vsaki dve leti ciljno prebivalstvo po pošti prejme vabilo za sodelovanje v programu in teste za ugotavljanje prikrite krvavitve v blatu. Udeleženci programa s pozitivnim testom na prikrito krvavitev v blatu so napoteni na presejalno kolonoskopijo, ki omogoča zgodnjo diagnostiko RDČD ter hkratno odstranjevanje polipov, ki so v 70 do 90 odstotkih primerov vzrok za nastanek RDČD. Program Svit obsega vabila k sodelovanju v programu, pošiljanje kompleta za odvzem vzorcev blata, laboratorijski pregled vzorcev, obvestila o rezultatih preiskav in ustrezno nadaljnjo diagnostiko (presejalna kolonoskopija s histologijo, prva konziliarna obravnava oseb z odkritim RDČD).

NIJZ je upravljavec programa SVIT in izvajalec prvega dela programa to je izvajanje testa za ugotavljanje prikrite krvavitve v blatu. Ključne aktivnosti upravljanja zajemajo evalvacijo programa, komuniciranje z javnostmi, zagotavljanje razvoja programa in potrebnih izobraževanj za kakovostno izvajanje programa.

Cilji programa so zmanjšati umrljivost in obolevnost na področju RDČD, zmanjšati stroške zdravljenja, izboljšati kakovost življenja ljudi obolelih za RDČD in izboljšati kakovost bolnikov z RDČD.

V letu 2014 bomo nadaljevali tretji krog presejanja, ki se je začel januarja 2013 in se bo zaključil v decembru 2014. Pri tem bomo vodili vse aktivnosti za vključevanje oseb v program in koordiniranje aktivnosti izvajanja programa skladno z evropskimi smernicami, mesečno bomo poslali do 30.000 vabil, pošiljali opomnike ne-odzivnikom, pripravili in pošiljali komplete za odvzem vzorcev blata, pošiljali opomnike na nevrnjene vzorce blata. Izvajali bomo laboratorijske analize vzorcev blata, pošiljali izvide udeležencem in osebnim zdravnikom, naročali na kolonoskopijo, pošiljali obvestila o terminu in lokaciji kolonoskopije. Pri vseh teh aktivnostih bomo sodelovali z osebnimi izbranimi zdravniki ter pooblaščenimi kolonoskopskimi in patohistološkimi centri.

Kot upravljavci programa bomo izdelali analize in poročil o poteku programa in vse te podatke objavili na spletni strani in v različnih člankih. Komunikacijske dejavnosti bomo prilagodili tako strokovni kot splošni javnosti z namenom večanja ozaveščenosti o problematiki RDČD in pomenu programa Svit.

Z našimi aktivnostmi bomo zasledovali naslednje cilje v programu: povabljenih več kot > 90% ciljne populacije; odzivnost vabljenega populacije na vabilo v program > 50%; odzivnost vabljenega populacije na poslan test na prikrito krvavitev v blatu > 80%, delež neuporabnih testov < 10%. Ciljne kazalnike kakovosti si bomo postavili tudi pri vseh ostalih aktivnostih v programu.

PREVENTIVNO ZDRAVSTVENO VARSTVO OTROK IN MLADINE

Preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladine se izvaja v okviru nacionalnega preventivnega programa, ki ga opredeljuje Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur. l. RS, št. 19/1998, 47/1998, 26/2000, 67/2001, 33/2002, 37/2003, 117/2004, 31/2005, 83/2007, 22/2009). Namen preventivnega programa je izboljšati telesno, duševno in socialno zdravje otrok in mladine, izboljšati dostopnost z zagotavljanjem enakosti in kakovosti obravnave in izboljšati spremljanje kazalnikov zdravja. Pravilnik predpisuje obseg in vsebino preventivnih dejavnosti ter organiziranost varstva, izvajalce in normative, ki naj bi bili osnova za načrtovanje preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladine do 19. leta (PZVOM). Pravilnik določa tudi pristojnosti za načrtovanje, urejanje pogojev za uspešno izvedbo, spremljanje izvajanja in poročanje.

Za razliko od prejšnjih dveh programov enotno upravljanje PZVOM ni bilo nikoli urejeno. Za to ni bilo nikoli zagotovljenih namenskih sredstev, so pa nekateri ZZV v okviru redne dejavnosti opravljali aktivnosti za podporo izvajanja programa.

V zadnjih letih je bilo podanih več pobud, da bi odpravili pomanjkljivosti in posodobili pravilnik. Temeljni okvir za začetek načrtovanja sprememb na področju PZVOM je javno zdravje otrok in mladostnikov ter vključitev pristopov za zmanjšanje neenakosti v zdravju. Glede na to, da za ta namen ni bilo zagotovljenih finančnih virov je NIJZ pridobil projektna sredstva za pripravo novega programa s sodobnimi pristopi in vzpostavljenim sistemom spremljanja.

V letu 2014 bomo zagotavljali nekatere aktivnosti na območni ravni v okviru dosedanjih aktivnost za spremljanje in koordinacijo sedaj uveljavljenega programa. Za te namene bomo predlagali določene spremembe pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni. Pripravili bomo tudi predlog poenotene sistema nacionalno – območno/lokalnega upravljanja preventivnega programa.

Dolgoročni cilji upravljanja programa PZVOM so usmerjeni v kakovostno izvajanje preventivnega programa, povečano dostopnost do preventivnih storitev za vse ciljne skupine in spremljanje vključenosti v preventivni program, kazalcev kakovosti, evalvacija/vrednotenje programa in zagotavljanje podatkov ter informacij za različne deležnike.

V letu 2014 načrtujemo aktivnosti na področju vodenja in koordinacije programa, izvajanja ter spremljanja programa in sicer pripravo predloga poenotene sistema nacionalno – območno/lokalnega upravljanja preventivnega programa, spremljanje izvajanja preventivnega programa in vključevanja ciljnih populacij z izdelavo letne ocene stanja in letnega poročila, posodobitev spremljanja dejavnosti vzgoje za zdravje, zagotavljanje strokovne podpore in izobraževanje, pripravo predlogov, strokovnih podlag in mnenj za področje vzgoje za zdravje ter sodelovanje pri pripravi strateških dokumentov in akcijskih načrtov ter prenos programov, novosti, znanja na območno raven. Analizirali bomo stanje na področju zobozdravstvene vzgoje in pripravili izhodišča za začetek prenove zobozdravstvene vzgoje.

Zelo pomembna aktivnost v letu 2014 bo vzpostavitev enotnega sistema koordinacije na nacionalni in območni ravni tudi s prenosom znanj izvajalcem vzgoje za zdravje. Strokovnjaki na regijski ravni bodo nudili neposredno strokovno podporo izvajalcem. Vodili bodo redna srečanja z izvajalci zdravstvene vzgoje. Pripravili bodo pregled primerov dobrih praks zobozdravstvene vzgoje.

6.2.2. IZVAJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV ZA UGOTAVLJANJE IN OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

ODZIVANJE IN UKREPANJE OB POJAVU NALEZLJIVIH BOLEZNI

Na območnih enotah NIJZ se zaradi zagotavljanja neprekinjenih aktivnosti za zmanjšanje tveganja za zdravje ljudi v primeru pojava nalezljive bolezni, kopičenja, izbruha/epidemije v skladu z doktrino in predpisi, izvajajo intervencije v primeru ocenjenega tveganja za zdravje ali pojava bolezni.

Cilji programa: pravočasno odzivanje ob zaznani nalezljivi bolezni, kopičenju ali izbruhu s timsko obravnavo dogodkov v skladu z SOP, izdelava ocene nevarnosti in poročila. V največjem možnem deležu je potrebno v sodelovanju z laboratorijem za medicinsko in sanitarno mikrobiologijo pojasniti vire okužbe in poti širjenja ter zagotoviti ustrezno sodelovanje z veterinarsko stroko in inšpekcijskimi službami.

V letu 2014 bodo v okviru tega programa potekale naslednje aktivnosti: ugotavljanje nalezljivih bolezni, za katere je z zakonom določeno prijavljanje, ki vključuje epidemiološko poizvedovanje zaradi odkrivanja virov okužbe in poti širjenja nalezljivih bolezni ter mikrobiološko laboratorijsko diagnostiko povzročiteljev. Izvajali bomo usmerjene ukrepe za preprečevanje širjenja ob pojavu posameznih nalezljivih bolezni, izbruhov in epidemijah ter ocenjevali tveganja za širjenje bolezni. Zagotovili bomo stalno pripravljenost zdravnika specialista za javno zdravje s področja nalezljivih bolezni (24/7) na centralni lokaciji in 4 območnih lokacijah.

VARSTVO PRED STEKLINO IN IZVAJANJE DOLOČENIH CEPLJENJ IN ZAŠČITE Z ZDRAVILI

Cilj programa je vzpostavljen celovit pristop zmanjšanja tveganja in varovanja zdravja ljudi, pri katerih obstaja nevarnost za okužbo s steklino ali izpostavljenost drugim boleznim, ki se jih preprečuje s cepljenjem in z zdravili, v skladu z doktrino in predpisi ter zagotavljanje dostopnosti do storitev antirabičnega postopka in izbranih cepljenj in zaščite z zdravili v primeru epidemioloških indikacij.

V letu 2014 bomo izvajali storitve pri ljudeh, ki so zaradi stika s kužnim materialom prišli v specializirano antirabično ambulanto, pri tem ocenjevali tveganje za steklino, postavili indikacije za imunoprofilakso ter izvedli cepljenja, če bo to potrebno. Poleg tega bomo zagotovili pripravo ocen tveganja in postavitev indikacij za imunoprofilakso in izvedli postopke pri posameznih osebah. Vodili bomo predpisane evidence in sodelovali z veterinarsko stroko in inšpekcijskimi službami.

6.2.3. ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG (OE KOPER)

Projekt »Zmanjševanje škode na področju drog« je nacionalna naloga, ki jo je že vrsto let kontinuirano izvajal ZZV Koper in je ena od ključnih nalog na področju zmanjševanja povpraševanja po drogah. Program sledi ciljem Evropske strategije na področju drog in zasvojenosti, Akcijskega načrta na področju drog in Resolucije o nacionalnem programu na področju drog (2004 – 2009), ki zajema področje varovanja javnega zdravja ter javnega reda in miru.

Cilj programa je preprečevanje zdravstvenih posledic uporabe prepovedanih drog, kot so okužbe z virusi, boleznimi (HIV, Hepatitis C) in druge bakterijske okužbe, ki se prenašajo s krvjo. Temu sledijo tudi zmanjšanje socialnih posledic in družbenih posledic uporabe prepovedanih drog.

V letu 2014 bomo zagotavljali preskrbo z materialom za zmanjševanje škode za vbrizgavanje drog ter zbiranje in odstranjevanje uporabljenega (zamenjanega/odvrženega) materiala in o tem vodili evidenco.

Zagotavljali bomo koordinacijo programov zmanjševanja škode na področju drog pri čemer bomo organizirali redne sestanke z izvajalci programov, katerih osnovni cilj je hitra odzivnost na potrebe uporabnikov drog, sodelovali pri pripravi normativov in standardov za učinkovito izvajanje ukrepov zmanjševanja škode in organizirali strokovna srečanja in izobraževanje (»Strokovno delo na področju drog«, ki ga je akreditirala Socialna zbornica RS s 4 kreditnimi točkami).

Zbirali bomo epidemiološke podatke o uporabnikih programov zmanjševanja škode ter aktivno sodelovali v Delovni skupini za droge. Aktivno bomo sodelovali z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti.

6.3. NAČRT TERCIARNE DEJAVNOSTI ZA LETO 2014

Priloga - Obrazec 6: Načrt terciarne dejavnosti

Terciarna dejavnosti pomeni izvajanje najvišje izvedenske (ekspertne) ravni zdravstvene oskrbe, raziskovanja, razvoja in uveljavljanja novega znanja s področij nacionalne patologije ter prenos znanja in usposobljenosti na zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce vseh stopenj in oblikovanje usmeritev za celo državo ali pomemben del države. Terciarna dejavnost je sestavljena iz Terciar I in Terciar II. NIJZ je vključen v program Terciar I. Sredstva za izvajanje programa terciarne dejavnosti zagotavlja ZZS.

Terciar I predstavlja program učenja, program usposabljanja za posebna znanja, program razvoja in raziskovanja ter vzpostavitve in koordiniranje nacionalnih čakalnih list, nacionalnih evidenc in nacionalnega registra bolezni.

PROGRAM UČENJA

Program učenja je namenjen prenosu znanja in usposobljenosti s področja javnega zdravja na zdravstvene delavce in sodelavce v okviru pedagoškega procesa ter obsega sodelovanje strokovnjakov v dodiplomskem izobraževanju s področja javnega zdravja na fakultetah (Medicinski fakulteti v Ljubljani, Katedra za javno zdravje in Katedra za mikrobiologijo), visokih in višjih šolah za zdravstvene delavce in sodelavce ter podiplomskem izobraževanju (za sekundarije, specializante). V programu učenja bo sodelovalo več kot 50 glavnih in neposrednih mentorjev.

V okviru Programa učenja bomo tudi v letu 2014 organizirali štiri do pet tedenskih tečajev za pripravnike zdravnikov in zobozdravnikov, pri katerih se bodo seznanili z javnozdravstvenim področjem in sodobnim reševanjem izzivov na področju javnega zdravja. V letu 2014 bomo izvedli tudi evalvacijo izboljšanih vsebin seminarja.

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA

V program usposabljanja za posebna znanja sodijo tista izobraževanja, ki so organizirana znotraj NIJZ za zunanje zdravstvene delavce in sodelavce in so namenjena prenosu znanja in najnovejših dognanj

iz prakse in literature v prakso na konkretnih zdravstvenih področjih. V letu 2014 bomo nadaljevali z organizacijo programa usposabljanja, ki smo ga izvajali že v preteklih letih in sicer:

- Dobra cepilna praksa (za odgovorne osebe za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil in za zdravstvene delavce, ki rokujejo s cepivom).
- Varno cepljenje (za zdravstvene delavce, ki rokujejo s cepivom).

Za leto 2014 načrtujemo spremembo pri programu usposabljanja Dobra cepilna praksa in sicer bomo pripravili posebej prilagojene vsebine za odgovorne osebe za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil.

TERCIAR PROGRAM RAZVOJA IN RAZISKOVANJA

Program razvoja in raziskovanja obsega aplikativne raziskovalne in razvojne projekte, ki zagotavljajo napredek v izvajanju najvišje izvedenske (ekspertne) ravni ter oblikovanje usmeritev na posameznem področju dela.

1. OPOZORILNO EPIDEMIOLOŠKO SPREMLJANJE OKUŽB MATERNIČNEGA VRATU S HUMANIMI VIRUSI PAPILOMA (HPV) drugi presejalni krog

Cilj projekta: Okužbe s humanimi virusi papiloma (HPV) spadajo med najbolj pogoste spolno prenosljive okužbe na svetu. V Sloveniji trenutno nimamo dovolj natančnih podatkov o tem, kakšno breme predstavljajo okužbe s HPV. Rezultati bodo v pomoč pri morebitnih bodočih spremembah politike presejanja na raka materničnega vratu v Sloveniji po uvedenem cepljenju proti HPV. Rezultati bodo tudi v pomoč pri razumevanju epidemiologije okužb s HPV med ženskami, presejanimi na raka materničnega vratu v Sloveniji, in tudi pri odločitvah glede bodoče nacionalne politike cepljenja proti HPV ter osnova za oceno potencialnih učinkov programa cepljenja proti HPV.

Aktivnosti v letu 2014: V sodelovanju z IMI bomo spremljali zbiranje podatkov v okviru »drugega preseka«. V letu 2014 bomo nadaljevali z elektronskim vnosom podatkov zbranih v letu 2013 in 2014, zaključili bazo podatkov zbranih v drugem krogu in začeli z analizami in interpretacijami rezultatov.

Za leto 2014 načrtujemo tudi objavo več člankov in zagovor doktorske disertacije.

2. POZNAVANJE, STALIŠČA IN MNENJE ZDRAVNIKOV O PRIJAVI NALEZLJIVIH BOLEZNI IN PRIJAVNEM SISTEMU V SLOVENIJI

Cilj projekta: Prijava določenih nalezljivih bolezni je zakonsko predpisana (Zakon o nalezljivih boleznih 1995, s kasnejšimi novelacijami). Ocenjujemo, da kljub jasno opredeljeni zakonski dolžnosti, prijava ni popolna in pravočasna. Manjše število prijav od dejanskega števila zbolelih še vedno omogoča ocenjevanje trendov, v kolikor je sistem stabilen, ni pa mogoče oceniti bremena nalezljive bolezni.

Izobraževanje zdravnikov o spremljanju nalezljivih bolezni poteka na dodiplomski ravni v okviru predmeta javno zdravje in na podiplomskem tečaju za stažiste. S presečno raziskavo želimo ugotoviti, zakaj zdravniki ne prijavljajo. Možni razlogi so: slaba seznanjenost z zakonsko obvezo, pomanjkanje časa, nepraktičnost prijave (papirnati obrazci). Zanima nas, ali na nepopolnost prijave vpliva stališče, da je prijava nepotrebna oz. da zdravniki ne sprejemajo prijave nalezljive bolezni kot dela kakovostne obravnave bolnika.

Aktivnosti v letu 2014: izdelava anketnega vprašalnika za zdravnike, ki so člani Zdravniške zbornice Slovenije in imajo licenco, izdelava spletne aplikacije za izpolnjevanje ankete (uporaba spletnih survey predlog), deskriptivna analiza podatkov in izdelava priporočil izboljšave prijavnega sistema in priprava strokovnega članka.

3. DEJAVNIKI TVEGANJA ZA PRENOS ZOONOTIČNIH POVZROČITELJEV IN VISOKO ODPORNIH BAKTERIJ NA LJUDI

Cilj projekta: Namen dela je razjasniti vlogo živalskega rezervoarja (psov in mačk) pri okužbah ljudi z visoko odpornimi bakterijami kot so ESBL (enterobakterije z betalaktamazami razširjenega spektra) in zoonotičnimi povzročitelji (kampilobaktri, salmonelami, E. coli in Clostridium difficile (CD).

Utemeljitev: zoonotični povzročitelji in odporne bakterije z betalaktamazami razširjenega spektra ogrožajo zdravje ljudi. Opravljene so bile raziskave o okuženosti domačih živali z omenjenimi bakterijami. Pogostost prenosa in dejavniki tveganja za okužbo ljudi pa še niso bili preučeni. Psi in mačke imajo pogosto tesen stik z lastniki, zato možnost prenosa okužb ni nezanemarljiva. Predvidevamo, da je prenos oboje smeren – iz človeka na hišnega ljubljjenčka in obratno.

Aktivnosti v letu 2014: pri lastnikih in njihovih psih ter mačkah določiti prisotnost in identičnost podtipov omenjenih bakterij in ugotoviti dejavnike tveganja za prenos bakterij med lastnikom in hišnim ljubljjenčkom.

4. POVEZOVANJE RAZISKOVANJA, POLITIKE IN PRAKSE V JAVNEM ZDRAVJU

Cilj projekta: Znanstvenoraziskovalni podatki in informacije o zdravju so potrebne za informiranje in ozaveščanje javnosti, medicinske in nemedicinske stroke ter politične odločevalcev v različnih sektorjih in na različnih ravneh. Pri vsej tej ponudbi, v poplavi informacij različne kakovosti ter starih in novih znanstvenoraziskovalnih dognanj, se nespécialist vse težje znajde; lahko pride tudi do določenih problemov v zvezi z vzdrževanje raziskovalne in širše integritete. Potrebna je odgovornost za skupne vrednote in kritična presoje načinov komuniciranja in izmenjave informacij med različnimi deležniki, kar zahteva specialistično znanje, se je tudi težko odločiti, katere informacije je smiselno in koristno vključiti v politično odločanje. V letu 2013 smo opravili številne aktivnosti na področju prepovedanih drog. Glede na pridobljena spoznanja bomo v letu 2014 nalogo razširili tudi na področje integritete v javnem zdravju ter širše korporativne družbene odgovornosti, ki je nujna za uspešno povezovanje raziskovanja, politike in prakse.

Aktivnosti v letu 2014: Inkorporacija raziskovalne skupine v širšo ekspertno–svetovalne skupino za področje krepitve integritete na NIJZ; usposabljanje članov skupine; pregled in ovrednotenje literature iz področja integritete, korporativne družbene odgovornosti ter povezovanja raziskovanja, politike in prakse;

SWOT analiza integritete, družbene odgovornosti ter povezovanja raziskovanja, politike in prakse; združeno izobraževanje iz področja povezovanja raziskovanja, politike in prakse s področjem krepitve integritete in družbene odgovornosti v javnem zdravju; zaključno poročilo; strokovne publikacije / članki.

5. UPORABA DROG V ZAPORIH

Cilj projekta: Z anketno raziskavo o tveganih vedenjih v slovenskih zavodih za prestajanje kazni zapora želimo oceniti pojav in obseg ter vrsto drog in načine uporabe drog ter drugih vzorcev tveganih vedenj, ki so jim v času prestajanja kazni izpostavljeni obsojenci v slovenskih zaporih.

Aktivnosti v letu 2014: V naši raziskavi bomo poskušali zajeti zapornike v vseh zavodih za prestajanje kazni zapora, pri oceni tveganih vedenj pa se bomo osredotočali predvsem na uporabo drog in vzorce uporabe drog. Merski instrument, uporabljen za zbiranje podatkov bo vprašalnik (glede na okolje, v katerem se bo izvajala raziskava, bo najverjetneje uporabljen vprašalnik na papirju).

Zagotavljanje lastne udeležbe pri nekaterih evropskih razvojnih projektih:

6. SIALON II

Cilj projekta: Izboljšanje sposobnosti za preventivo v povezavi s smiselnim epidemiološkim spremljanjem okužbe s HIV med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi (SIALON II).

Namen projekta SIALON II je izvajati in izboljšati sposobnost in znanje za kakovostno preventivo v povezavi s smiselnim epidemiološkim spremljanjem okužbe s HIV med moškimi, ki imajo spolne

odnose z moškimi (MSM) v evropskih državah v sodelovanju z UNAIDS in Svetovno zdravstveno organizacijo. Ocenili bomo potrebe po preventivi, in uvedli inovativne metodologije za epidemiološko spremljanje okužbe s HIV v težko dosegljivi skupini kot so MSM (vzorčenje glede na čas in lokacijo ter vzorčenje na osnovi odgovora).

7. EUnetHTA 2 – EUROPEAN NETWORK FOR HTA 2 JOINT ACTION

Cilj projekta: Projekt JA EUnetHTA 2 je nadaljevanje projekta EUnetHTA, predmet obeh projektov je vrednotenje zdravstvenih tehnologij (HTA). Namen projekta je nadaljnja aplikacija praktičnih orodij in pristopov pri čezmejnem sodelovanju oz. odpiranje poti vzpostavitvi trajne evropske HTA strukture, kot je predvideva 15. člen Evropske direktive o čezmejnem sodelovanju. Nadaljnji razvoj orodij za vrednotenje zdravstvenih tehnologij, ki so se začela že s projektom EUnetHTA, vzpostavitev sodelovanja med državami EU ter praktična podpora vzpostavitvi mreženja, ki ga predvideva 15. člen Evropske direktive o čezmejnem sodelovanju so tudi trije glavni cilji projekta.

8. HONCAB – Support creation of pilot network of hospitals related to payment of care for cross border patients

Cilj projekta: Glavni cilj projekta je vzpostaviti začetne mreže bolnišnic, ki bi, skupaj z nacionalnimi upravami, odgovornimi za financiranje bolnišnic zdravstvene dejavnosti, vzpostavile metodologijo in mehanizme za spremljanje in vrednotenje obsega in vsebine čezmejno obravnavanih bolnišnično obravnavanih bolnikov.

9. EUHWforce – European Health Workforce Planning and Forecasting

Cilj projekta: Vzpostavitev skupne platforme za spremljanje in načrtovanje kadrov v zdravstvu. Vzpostavitev metodologij in orodij za kvantitativno in kvalitativno načrtovanje in napovedovanje potreb po kadrih. Spremljanje mobilnosti zdravstvenih delavcev. Podpora politikam na področju delovne sile v zdravstvu.

10. SHIPSAN ACT - The impact on maritime transport of health threats due to biological, chemical & radiological agents, including communicable diseases

Cilj projekta: Izvedba izobraževanj in drugih aktivnosti za zmanjšanje možnosti prenosa NB in zmanjšanje verjetnosti drugih groženj v ladijskem prometu. Pripravljene materiali za izobraževanje na tečajih II, III in IV

Aktivnosti v letu 2014: Izvedena izobraževanja, pripravljen članek, pripravljena gradiva.

11. MED - HISS

Cilj projekta: oceniti obolevnost in umrljivost članov določene kohorte za bolezni vezane v povezavi z onesnaženim zrakom (bolezni srca, ožilja, dihal, raka).

Aktivnosti v letu 2014: formiranje kohorte, priprava podatkov o zdravstvenem stanju članov kohorte (umrljivost, obolevnost) ter izračun izpostavljenosti onesnaženemu zraku za vsakega člana kohorte z uporabo modela (modelni izračun).

12. Euro HIV EDAT - Operational knowledge to improve HIV early diagnosis and treatment among vulnerable groups in Europe.

V letu 2014 bomo pripravili navodila za zbiranje podatkov in evalvacijo.

REGISTRI IN EVIDENCE – NALEZLJIVE BOLEZNI

Evidence na področju varstva prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi in register obveznikov za cepljenje in izvajanje cepljenja ter register stranskih pojavov po cepljenju določa Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva. Podatke za zbirke posredujejo zdravstveni zavodi in zasebni zdravniki v časovnih rokih, določenih s predpisi, v pisni oziroma elektronski obliki. Varstvo

prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi temelji na analizi kakovostnih podatkov, ki se zbirajo v evidencah in registrih. Zbirke z oznako IVZ 48 - 53 se vzdržujejo v NIJZ na centralnem nivoju.

V okviru te naloge potekajo aktivnosti za vzpostavitev in vzdrževanje kakovostnih zbirk podatkov za analize stanja, izvedbo potrebnih aktivnosti in pripravo preventivnih programov.

Aktivnosti v letu 2014: dopolnjevanje, preverjanje kvalitete in popolnosti ter združevanje prejetih podatkov opredeljenih v vsebini evidenc in registrov, vzdrževanje in upravljanje zbirk o nalezljivih boleznih, izdelava obdobjnih analiz ter posredovanje podatkov deležnikom v državi (UVHVVR) in tujini (WHO, Tessa/ECDC, EFSA..)- v dogovorjenih rokih.

IVZ 48. Evidenca nalezljivih bolezni

Vsebina: Zdravstvena organizacija, ki prijavlja nalezljivo bolezen, EMŠO bolnika ali klicenosca, ime in priimek, spol, bivališče, naslov zaposlitve oziroma kolektiva, področje dela, diagnoza (MKB), odvzeti vzorci, povzročitelj, datum in kraj dogodka, način ugotovitve bolezni, podatki o cepljenju, hospitalizacija, izolacija, izvedeni ukrepi, datum smrti, zdravnik, ki prijavlja nalezljivo bolezen.

IVZ 49. Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja

Vsebina: podatki o številu obveznikov za cepljenje in številu cepljenih proti določeni nalezljivi bolezni po posameznih odmerkih, podatki o izvajalcih cepljenja.

Do vzpostavitve novega registra cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju (eRCO) se uporablja začasna spletna rešitev "Cepljenje.net", s pomočjo katere se zbira agregirane podatke o vseh opravljenih cepljenjih v Sloveniji.

Na posameznem cepilnem mestu se zberejo podatki o opravljenih cepljenjih, ki jih nato odgovorna oseba pri izvajalcu cepljenja vnese v spletni obrazec začasne rešitve *Cepljenje.net*.

IVZ 50. Evidenca varstva prebivalstva pred steklino

Vsebina: Datum sprejema poškodovanca, leto obravnave, priimek, ime, datum rojstva, starost, spol, naslov bivališča, občina, regija, delo, ki ga oseba opravlja, ime kraja/naselja, kjer se je poškodba zgodila, datum poškodbe, kje se je poškodba zgodila, lokalizacija poškodb, število poškodb, zaščita proti tetanus, status lastnika živali, ime in naslov lastnika živali, kategorija izpostavljenosti, vrsta živali/stik z vabo, status živali, mikroskopski izvid, datum izvida, serija cepiva, proizvajalec cepiva, zaščita z IG, mesto aplikacije IG, serija IG, IG proizvajalec, vzrok prekinitve cepljenja

IVZ 51. Register stranskih pojavov po cepljenju

Vsebina: Ime in priimek, spol, datum rojstva, podatki o bivališču, datum cepljenja, podatki o uporabljenem cepivu (vrsta, serija, proizvajalec,), opis neželenega učinka (vrsta, datum začetka in konca), ukrepi, izid bolezni, prijavitelj dogodka (zdravnik in organizacija), datum prijave, vzročna povezava, preiskave, izvidi, ukrepi, ocena

IVZ 52. Evidenca pojavnosti infekcije s HIV, aidsa in smrti zaradi aidsa

Vsebina. Spol, datum rojstva, SOUNDEX šifra, država rojstva, državljanstvo, narodnostna pripadnost, etnična pripadnost, občina prebivališča, poklic, zaposlitev, zakonski stan/življenjska skupnost, diagnoze, datumi postavitve diagnoz, rezultati in datumi laboratorijskih preiskav, datum smrti, vzrok smrti, izpostavljenosti/dejavniki tveganja, spolna usmerjenost, države in čas bivanja v tujini, vrsta in trajanje zdravljenja/profilakse, podatki o svetovanjih in napotitvah, prijavitelj ter datum prijave.

IVZ 53. Evidenca pojavnosti spolno prenesenih okužb (SPO)

Vsebina: Spol, datum rojstva, SOUNDEX šifra, država rojstva, državljanstvo, narodnostna pripadnost, etnična pripadnost, občina prebivališča, poklic, zaposlitev, zakonski stan/življenjska skupnost, diagnoze, datumi postavitve diagnoz, rezultati in datumi laboratorijskih preiskav, datum smrti, vzrok smrti, izpostavljenosti/dejavniki tveganja, spolna usmerjenost, države in čas bivanja v tujini, vrsta in trajanje zdravljenja/profilakse, podatki o svetovanjih in napotitvah, prijavitelj ter datum prijave.

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ

IVZ bo tudi v letu 2014 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je IVZ predlagal MZ. V kolikor bo potreba po cepivih za izvedbo priporočljivih cepljenj nižja od načrtovane, bo realizacija nabave nižja.

Tabela: Plan preskrbe z zdravili, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za izvajanje Program imunoprofilakse in kemoprofilakse za leto 2014

VRSTA ZDRAVILA	LETO 2014 - št. odmerkov	cena za odmerek v EUR brez DDV	vrednost v EUR brez DDV	cena za odmerek v EUR z DDV	vrednost v EUR z DDV
Humani imunoglobulin proti tetanusu	18.000	7,30	131.400,00	7,30	131.400
Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	200	62,73	12.546,00	62,73	12.546
Humani imunoglobulin proti steklini	400	162,00	64.800,00	162,00	64.800
Respiratorni sincicijski virus (RSV) - 50 mg	300	511,68	153.504,00	560,29	168.087
Respiratorni sincicijski virus (RSV) -100 mg	900	849,65	764.685,00	930,37	837.330
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B	410	6,50	2.665,00	7,12	2.918
Meningokokno cepivo konjugirano (tip C)	240	17,00	4.080,00	18,62	4.468
Meningokokno konjugirano polisaharidno cepivo (tip ACWY)	200	31,65	6.330,00	34,66	6.931
Cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju	19.000	8,00	152.000,00	8,76	166.440
Pnevmokokno cepivo - polisaharidno	1.500	10,30	15.450,00	11,28	16.918
Pneumokokno cepivo konjugirano (13-valentno)	7.000	43,85	306.950,00	48,02	336.110
Pneumokokno cepivo konjugirano (10-valentno)	2.200	33,10	72.820,00	36,24	79.738
Cepivo proti tetanusu	50.000	3,03	151.500,00	3,32	165.893
Cepivo proti davici in tetanusu (10x1odmerek)	50.000	2,99	149.350,00	3,27	163.538
Cepivo proti tuberkulozi	8.000	0,47	3.760,00	0,51	4.117
Cepivo proti tifusu	30	10,50	315,00	11,50	345
Cepivo proti klopneumu meningoencefalitisu (otroški)	2.000	17,50	35.000,00	19,16	38.325
Cepivo proti klopneumu meningoencefalitisu (odrasli)	8.000	18,37	146.960,00	20,12	160.921
Cepivo proti gripi (za otroke)	1.000	4,11	4.110,00	4,50	4.500
Cepivo proti gripi (za odrasle)	135.000	4,11	554.850,00	4,50	607.561
Cepivo proti hepatitis tipa B (za otroke) (10 x 1 odmerek)	55.000	4,65	255.750,00	5,09	280.046
Cepivo proti hepatitis tipa B (za odrasle)	5.999	6,80	40.793,20	7,45	44.669
Cepivo proti hepatitis tipa B (za dializne bolnike)	2.000	50,00	100.000,00	54,75	109.500
Cepivo proti hepatitis tipa A (za otroke)	50	15,40	770,00	16,86	843
Cepivo proti hepatitis tipa A (za odrasle)	250	17,79	4.447,50	19,48	4.870
Cepivo proti hepatitis tipa A in B	400	34,01	13.604,00	37,24	14.896
Cepivo proti ošpicam (10 x 1 odmerek)	300	4,50	1.350,00	4,93	1.478

Cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam (10 x 1 odmerek)	45.000	4,40	198.000,00	4,82	216.810
Cepivo proti otroški paralizi (IPV)	500	5,43	2.715,00	5,95	2.973
Cepivo proti steklini	6.000	10,50	63.000,00	11,50	68.985
Cepivo proti noricam	200	31,00	6.200,00	33,95	6.789
Cepivo proti humanim papiloma virusom	22.500	35,85	806.625,00	39,26	883.254
Cepivo proti dTap-IPV*Hib (10 x 1 odmerek)	92.000	10,50	966.000,00	11,50	1.057.770
SKUPAJ			5.192.330		5.665.770

6.4. DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE

6.4.1 OCENE NEVARNOSTI IN TVEGANJA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV (FFS)

Strokovna naloga temelji na Zakonu o fitofarmaceutskih sredstvih ki določa naloge javne službe na področju fitofarmaceutskih sredstev ter strokovnih nalog na področju FFS ter Odločbi o pooblastitvi Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije za izvajanje določenih nalog javne službe na področju fitofarmaceutskih sredstev. Nacionalni inštitut za javno zdravje bo izdelal toksikološke ocen nevarnosti in tveganja za fitofarmaceutska sredstva ter ostankov FFS v registracijskem postopku na nacionalni ravni ter za tista sredstva, ki so v postopku registracije v coni B (osrednji del EU). Poleg tega bomo zagotovili strokovno podporo Sektorju za fitofarmaceutska sredstva Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Obseg dela je opredeljen v Programu strokovnih nalog s področja fitofarmaceutskih sredstev za leto 2014, ki je prilagojen oceni dosedanjega dela na tem področju in razpoložljivim virom.

6.4.2 PROGRAM CENTRA ZA PREPREČEVANJE ODVISNOSTI (OE MARIBOR)

Program vključuje neposredno svetovalno delo z zasvojenimi osebami, eksperimentatorji, njihovimi svojci, partnerji in ključnimi bližnjimi osebami ter z vsemi subjekti, ki predstavljajo za posameznika pomembno in neogrožujočo socialno mrežo, s ciljem dosežati stabilno abstinenco.

Uporabniki programa skozi celoten program ostanejo integrirani v domačem okolju in vzpostavljajo, urejajo ali ohranjajo socialno vključenost, pomembne socialne stike, kot so bivanje v matični družini, nadaljevanje izobraževanja ali zaposlitve.

Sredstva za program zagotavljata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Mestna občina Maribor.

Cilj programa je doseči stabilno abstinenco na področju prepovedanih drog, zagotoviti izobraževanje ali zaposlitev v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanje nove socialne mreže, omogočiti kvalitetno izrabo prostega časa in vzpostaviti pozitivno družinsko klimo.

Skladno s programom bomo v letu 2014 v sprejemnem centru izvajali informativne aktivnosti (individualna in prva socialna pomoč vsem, ki imajo kakršnokoli težavo zaradi zlorabe prepovedanih drog in vsem, ki jih ta problematika zanima) in motivacijske aktivnosti (individualna oblika dela z uživalci drog ter njihovimi svojci, partnerji in ključnimi bližnjimi osebami z namenom motivacije za vzpostavitev abstinence in vključitev v ustrezno etapo nadaljnega programa) ter anonimno svetovanje po telefonu. V dnevnem centru bomo omogočali socialno rehabilitacijo za zasvojene osebe, ki je organizirana tri nivojsko in traja približno 24 mesecev. Oblika dela je individualna in skupinska s končnim ciljem vzpostavitve stabilne abstinence ter ustreznim in družbeno sprejemljivim življenjskim slogom. Socialna rehabilitacija eksperimentatorjev je namenjena občasnim uživalcem drog, kjer o diagnozi zasvojenosti še ne moremo govoriti. Gre za splet motenj osebnosti in vedenja ter razvojnih in situacijskih težav. Obravnava je individualna in skupinska. V suportivni skupini bomo nudili podporo uporabnikom, ki so osnovni program že zaključili s ciljem priprave posameznika na

avtonomno življenje z možnostjo pridobitve podpore v kriznih življenjskih situacijah in traja šest mesecev, v spremljevalni skupini pa uporabnike spremljali še nadaljnja tri leta s ciljem evalvacije njihove uspešnosti in programa. Poldnevni center je nadgradnja dnevnega centra in socialne rehabilitacije eksperimentatorjev ter je namenjen vsem uživalcem drog, ki se vključijo v program in potrebujejo dodatno pomoč skozi cel program predvsem na šolskem področju. Dnevno je uporabnik lahko v tem programu štiri ure. Pri vzporedni terapiji družin, ki je namenjena svojcem, partnerjem in ključnim bližnjim osebam, ki se z zasvojeno osebo in eksperimentatorjem vključijo v program kot tistim, kjer se zasvojena oseba ali eksperimentator ne vključi v program bomo delo usmerjali v soočanje z odvisnostjo, čustvenimi stiskami in vzpostavitvi uravnotežene družinske in partnerske klime ter odnosov.

6.4.3. PROGRAM ZMANJŠANJA ŠKODE ZA ZDRAVJE PRI LJUDEH V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI ZARADI OBREMENJENOSTI S TEŽKIMI KOVINAMI (OE RAVNE NA KOROŠKEM)

Izvajanje nalog v programu je skladno z določili Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini Ur.l. RS, št. 119/2007. NIJZ je kot pravni naslednik ZZV Ravne zadolžen za vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani ter koordinacijo priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa ter strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov iz omenjenega odloka na operativni ravni na okoljskem delu programa in je nosilec nalog na zdravstvenem delu programa.

V letu 2014 bomo pri vzpostavitvi in izvajanju obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani pripravili predloge dopolnilne varovalne prehrane, kjer bodo v sodelovanju s predstavniki občin in vrtcev pripravljene podlage za izbor živil. Oblikovan bo seznam in način dostave prehrane. Prednost pri izboru bodo imela ekološko pridelana živila. Med vključenimi v proces bo vzpostavljena redna komunikacija, vodena bo evidenca o dobavljenih živilih. Pridobljeni bodo certifikati o izvoru živil. V dnevnih jedilnikih bo dopolnilni obrok jasno označen. V okviru te naloge bo izvedeno tudi izobraževanje tehničnega osebja na vrtcih in šolah. Izvedene bodo učne ure za otroke v vrtcih Mežica, Črna in Žerjav. V podjetjih, ki se ukvarjajo s predelavo svinca (TAB, MPI) bodo predstavljene vsebine povečanega tveganja zaradi prenosa onesnaženja iz delovnega v domače okolje in preventivni ukrepi, kako ta prenos zmanjšati. V lokalnih glasilih bodo objavljeni prispevki o izvajanju programa in priporočila za zmanjšanje izpostavljenosti. Vse informacije v zvezi s programom bodo tudi nadalje objavljene in vzdrževane na svetovnem spletu. Izvajalo se bo stalno informiranje drugih zainteresiranih deležnikov, zagotovljene bodo informacije za medije.

Zagotavljali bomo koordinacijo priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa ter strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov iz odloka na operativni ravni in zagotovili pregled rezultatov monitoringa krvi otrok, monitoringa tal in zraka, pregled realizacije zastavljenih aktivnosti ter na podlagi naštetega ocena napredka programa v smeri zastavljenega cilja in koordinacijo priprave predlogov za letni plan ukrepov. Del nalog je vključenih v okviru javne službe, za laboratorijske preiskave krvi otrok pa bomo s strani MZ pridobili dodatna sredstva, ki bodo pokrila stroške teh preiskav.

V okviru javne službe bomo v sodelovanju z ARSO bomo pripravili program monitoringov okolja (zrak, tla) ter sodelovali pri izvedbi. Po pripravi končnih planov ukrepov s strani občin bomo zagotovili združitev le teh skupaj s plani monitoringa in informacijsko-motivacijskih aktivnosti v predlog plana ukrepov, ki je posredovan na MKO.. Zagotovili bomo koordinacijo nalog, kar zajema usklajevanje različnih izvajalcev nalog, komunikacijo, terminsko usklajevanje nalog, sodelovanje na razpisih, redno spremljanje stanja na terenu in pregled napredka zastavljenih aktivnosti.

Sodelovali bomo tudi pri pregledih posameznih lokacij (igrišča, ceste, stavbe..) z oceno možnih tveganj za večjo izpostavljenost potencialno toksičnim elementom na teh lokacijah in pregledih lokacij, kjer so bile ugotovljene povišane vsebnosti svinca v krvi otrok. Izdelali bomo tudi evalvacijo

poteka programa s poročilom in oceno napredka ter pripravili letna poročila o izvajanju programa z opisom izvedenih aktivnosti.

Zagotavljali bomo izvedbo biomonitoringa krvi pri 3 leta starih otrocih iz ZMD vključno z obveščanjem in usmerjenim svetovanjem pri otrocih (starši oz. skrbniki) z višjimi vsebnostmi (nad 100 µg/l) ter analizirali rezultate in pripravili poročila.

6.5. NAČRT STORITEV NA TRGU

VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM

NIJZ bo še naprej izvajal določen del programa za varovanje zdravja prebivalcev s cepljenjem in kemoprofilakso. Gre za tisti del, ki ni vključen v javno financiranje. V prvi vrsti so to cepljenja proti gripi in klopnemu meningoencefalitisu. Poleg tega pa bo NIJZ izvajal tudi svetovanje, cepljenje in kemoprofilakso za potnike v mednarodnem prometu.

PREVENTIVNE AKTIVNOSTI V ZVEZI Z ZDRAVJEM DELAVCEV

NIJZ bo izvajal dejavnost vezano na preventivne zdravstvene preglede delavcev, ki jih predvidevajo podzakonski predpisi, izdani na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu. Dejavnost bo potekala na OE Kranj, kjer so v preteklih letih to dejavnost že izvajali in imajo sklenjenih nekaj dolgoročnih pogodb. Zaenkrat je predvideno, da bomo delo opravili s svojimi zaposlenimi.

Poleg tega bo v omejenem obsegu, dokler ne bodo podjetja našla drugih ponudnikov, izvajal tudi aktivnosti na področju promocije zdravja za zaposlene, ki jih prav tako predvideva Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

6.6. RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI

Na NIJZ potekajo številni raziskovalni in razvojni projekti, ki so podrobneje prikazani v prilogi. Nekateri od teh projektov NIJZ vodi in koordinira, pri nekaterih pa je pridružen partner.

V prihodnje se bo NIJZ osredotočil na večje projekte in povečal kakovost na račun števila projektov.

V začetku leta 2014 se zaključuje največji projekt, ki ga je do sedaj koordiniral IVZ, pričena pa se že nov projekt skupnega ukrepanja na področju obvladovanja raka CANCON, ki ga bo koordinirala Slovenija, torej NIJZ. Nadaljuje se tudi projekt PARENT, ki bo vzpostavil podlage za enotno oblikovanje registrov pacientov v DČ EU.

Poleg projektov, ki jih je pridobil IVZ so tudi območni ZZV sodelovali v več projektih, ki se sedaj prenašajo na NIJZ. Tako za leto 2014 načrtujemo, da bo kar ena petina aktivnosti na NIJZ potekala v okviru raziskovalnih in razvojnih projektov.

V nadaljevanju prikazujemo ključne aktivnosti v letu 2014 pri večjih projektih, vsi projekti pa so prikazani v posebni prilogi.

Projekt EPAAC

Triletni projekt Evropskega partnerstva za boj proti raku EPAAC se v začetku leta 2014 končuje. Poleg zaključnega sestanka usmerjevalnega odbora bo moral NIJZ uskladiti poročila vseh 36 pridruženih partnerjev in pripraviti zaključno poročilo projekta.

Projekt PARENT

Glavni cilj skupnega ukrepanja je podpora državam članicam pri razvoju primerljivih in skladnih registrov pacientov na ključnih področjih (npr. kronične bolezni, redke bolezni, medicinske tehnologije) s ciljem racionalizirati in uskladiti razvoj in upravljanje registrov pacientov.

V letu 2014 bomo zagotovili koordinacijo projekta, izvajanje diseminacijskih aktivnosti; evalvacijo; razvoj instrumentov za zbiranje metodologije in podatkov za analizo politik, zbiranje in analizo vprašanjih v zvezi s politiko čezmejne uporabe podatkov registrov, pripravo Smernic in Priporočil ter informacijskega okolja za podporo le-teh; predlog nadaljnjih korakov, ki podpirajo vpeljavo CBHC direktive ter posvetovanje z zainteresiranimi stranmi.

Projekt Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju, kratko ime projekta: »Skupaj za zdravje«

IVZ je v okviru programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014 pridobil vnaprej definirani projekt „Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju“ s krajšim imenom „Skupaj za zdravje“. V okviru pobud na področju javnega zdravja so bile kot prednostne vsebine projektov v tem programskem obdobju opredeljene: zmanjševanje neenakosti med skupinami uporabnikov, preprečevanje in zmanjševanje bolezni, ki so vezane na življenjski slog in izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja v Sloveniji.

Projekt »Skupaj za zdravje« se osredotoča na razvoj pristopov v preventivnem zdravstvenem varstvu, izboljšanje dostopnosti do preventivnega varstva, krepitev zmogljivosti ter učinkovitejše medsektorsko delovanje s posebnim poudarkom na pristopih za zmanjševanje neenakosti. V ospredju so novi pristopi na področju preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov vključno z vzgojo za zdravje za otroke, mladostnike, nosečnice in starše ter pri preprečevanju in zmanjševanju bremena kroničnih bolezni v aktivni populaciji.

V okviru projekta bodo v sodelovanju s strokovnjaki iz Slovenije in tujine razviti novi koncepti, orodja, programi in storitve. V letu 2014 bo izvedena ocena potreb z vidika uporabnika, ranljivih in prikrajšanih skupin ter vrzeli v ureditvi in izvajanju preventivnih dejavnosti. Pripravljena bo osnova za izvedbo pilotnega testiranja na izbranih mestnih in podeželskih območjih.

Projekt CANCON

Glavna naloga projekta CANCON je izdelava evropskega vodiča za izboljšave na področju celovitega obvladovanja raka. Vodič bo namenjen državam članicam EU, političnim odločevalcem kot tudi strokovni javnosti.

V letu 2014 bomo usklajevali dejavnosti med delovnimi paketi, vzpostavili strukture za vodenje in spremljanje projekta ter začeli delo na področju vzpostavitve integriranega modela oskrbe rakavega bolnika na primarni ravni, vzpostavili strukturo za vodenje paketa med tujimi in slovenskimi partnerji.

Projekt RARHA

Projekt zmanjševanja škodljivih učinkov povezanih z uporabo alkohola je namenjen podpori strategiji EU na področju alkohola.

V letu 2014 bomo pripravili podlage za vnos primerov dobre prakse s poudarkom na pristopih, pripravili smernice z jasnimi kriteriji za prepoznavanje dobrih praks s poudarkom na pristopih, ki delujejo v različnih okoljih s ciljem zmanjševanja škodljivih učinkov povezanih z rabo alkohola in zbirali prispele opise dobrih praks in pristopov na področju zmanjševanja škodljive rabe alkohola.

Projekt CHRODIS

Projekt skupnega ukrepanja za obvladovanje kroničnih bolezni bo oblikoval platformo za izmenjavo znanja in metodologij ter izmenjavo dobrih praks pri obvladovanju kroničnih bolezni. NIJZ bo aktivno sodeloval pri paketu, katerega naloga bo priprava usmeritev za pripravo nacionalnih programov za obvladovanje sladkorne bolezni.

Projekt AHA.SI

Projekt povezuje več partnerjev v Sloveniji in je namenjen podpori pri pripravi strategije za aktivno in zdravo staranje za Slovenijo za prihodnje desetletno obdobje. V okviru projekta bodo pripravljene vsebine za vključitev v strategijo na treh področjih – zaposlovanje in upokojevanje, dolgotrajna oskrba in priprave na aktivno in zdravo starost.

Projekt Action for Health (OE Murska Sobota)

Projekt je namenjen izboljšanju zdravja in kvalitete življenja prebivalstva in zmanjševanju neenakosti v zdravju s pomočjo krepitev zdravja. Projekt ACTION-FOR-HEALTH predstavlja širjenje našega pristopa k zmanjševanju neenakosti v zdravju v druge evropske države.

Aktivnosti v letu 2014: Izdelava priporočil za zmanjšanje neenakosti v zdravju na nivoju regije

Projekt GEP-Skupni geoinformacijski sistem (GIS) za varovanje virov pitne vode v izrednih dogodkih (OE Nova Gorica in Koper)

Namen triletnega projekta je vzpostaviti enoten čezmejni sistem ukrepanja Civilne zaščite v primeru ogroženosti virov pitne vode zaradi tehnološkega tveganja in naravnih nesreč ter s tem prispevati k razvoju novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in trajnostni teritorialni integraciji ter ohranjanju okolja na območju Goriške, Obalno-kraške, Gorenjske statistične regije in Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.

Aktivnosti v letu 2014: izvedba izobraževanja s področja hidrogeologije, krasoslovja in okoljske analize za strokovno javnost.

6.7. DRUGE DEJAVNOSTI

Tudi v letu 2014 bomo opravljali aktivnosti, ki sicer ne predstavljajo osnovne dejavnosti, pomenijo pa pomembno podporno dejavnost.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

NIJZ izdaja strokovno revijo Zdravstveno varstvo. Poleg navedenih revij vsako leto izdamo tudi zdravstveno statistični letopis in strokovna poročila s področja nalezljivih bolezni, ambulantnega predpisovanja zdravil in zdravstveno vzgojno promocijsko gradivo. Tudi druge analize zdravja in zdravstvenega varstva, ki jih bomo pripravili kot samostojne analize, bomo izdali v obliki publikacij. Vse publikacije bomo izdali v elektronski obliki in bodo na voljo na naši spletni strani, v nekaterih primerih pa bomo, še posebej, kadar gre za publikacije, ki imajo dolgoročnejši pomeni, publikacije izdali tudi v tiskani obliki.

KOMUNIKACIJSKA DEJAVNOST

Komuniciranje z javnostmi je ključno orodje v okvir javnega zdravja, zato bomo to področje v naslednjem obdobju razširili in posodobili. V prvi vrsti bomo pripravili celovito strategijo komuniciranja z notranjim in zunanjim okoljem. To bo potem tudi osnova za izdelavo letnega načrta komuniciranja za različne javnosti.

7. FINANČNI NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

7.1. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Priloga - Obrazec 2: Načrt prihodkov in odhodkov 2014

7.1.1. NAČRTOVANI PRIHODKI

Načrtovani celotni prihodki za leto 2014 znašajo 25.093.300 EUR.

Sestavljeni so iz prihodkov s strani Ministrstva za zdravje (MZ) v višini 5.971.540 EUR za izvajanje Programa javnega zdravja, prihodkov iz sredstev javnih financ 12.929.200 EUR (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije – ZZS), 3.408.619 EUR iz naslova projektnega dela, prihodkov na trgu iz naslova prodaje cepiv in cepljenj samoplačniških ambulant v regijskih zavodih v višini 2.650.000 EUR, 93.941 EUR iz naslova pokrivanja stroškov za delovanje pisarn zastopnikov pacientovih pravic na regijskih zavodih ter 45.000 EUR iz naslova raznih drugih prihodkov manjše vrednosti.

7.1.2. NAČRTOVANI ODHODKI

Celotni načrtovani odhodki za leto 2014 znašajo 24.994.242 EUR.

Načrtovani stroški blaga, materiala in storitev

Načrtovani stroški blaga, materiala in storitev v NIJZ v letu 2014 znašajo 13.861.500 EUR. Delež glede na celotne načrtovane odhodke inštituta znaša 55,46%. Delež je visok predvsem zato, ker so vključeni stroški cepiva (ZZS- za obvezna cepljenja in samoplačniška cepiva-prodaja drugim zdravstvenim ustanovam in zasebnikom in za potrebe območnih enot).

Pri oceni stroškov smo uporabili podatke za IVZ za leto 2013 in ocenili stroške, ki naj bi nastali na OE v povezavi z izvajanjem dveh najpomembnejših programov kot so PJZ in obvladovanje nalezljivih bolezni na regijskem nivoju in koordinacija zdravstveno vzgojnih programov.

Načrtovani stroški dela

Načrtovani stroški dela (464) v celotnem zavodu za leto 2014 znašajo 11.283.368 EUR. Delež glede na celotne načrtovane odhodke zavoda znaša 45,15 %.

Pri načrtovanju stroškov dela smo si pomagali s podatki o dejansko izplačanih plačah v jan. in feb. mesecu 2014. Upoštevali smo tudi kadrovske migracije med letom po trenutno znanih podatkih.

Refundacije specializantov in pripravnikov na poslovanje ne vplivajo, saj se ne beležijo med odhodke (prihodek od refundacij predstavlja storno odhodkov iz naslova stroškov dela).

Načrtovani stroški amortizacije

Načrtovana amortizacija po predpisanih stopnjah znaša 490.000 EUR. Upoštevana je planirana amortizacija IVZ in območnih zavodov za zdravstveno varstvo v skupnem znesku. Po delitveni bilanci IVZ in območnih zavodov za zdravstveno varstvo bomo lahko opredelili posamezne kategorije po vsebini, odpisali neuporabna osnovna sredstva, jih izločili iz evidenc in odstranili.

7.1.3. NAČRTOVAN POSLOVNI IZID

Tabela: Načrtovan poslovni izid NIJZ v letu 2014

	CELOTNI PRIHODKI		CELOTNI ODHODKI		POSLOVNI IZID (brez davka od dohodka pravnih oseb)	
	FN 2014		FN 2014		FN 2014	
NIJZ	25.093.300		24.994.242		104.058	

Razlika med načrtovanimi prihodki in načrtovanimi odhodki v celotnem zavodu za leto 2014 izkazuje uravnotežen poslovni izid v višini 104.058 EUR.

7.2. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Priloga – AJPES obrazec Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti. Izkaz bomo pripravili, ko bodo znani podatki iz zaključnih računov IVZ in območnih zavodov za zdravstveno varstvo na dan 31.12.2013, delitvenih bilanc in otvoritvenih bilanc NIJZ in NLZOH.

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti bodo nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

- a) prodaja cepiv,
- b) samoplačniška cepljenja v ambulantah območnih enot NIJZ
- c) izvajanje preventivnih pregledov delavcev
- d) posredovanje podatkov, izvajanja izobraževalnih programov, delavnic za znanega naročnika in podobno.

Prihodke delimo po načelu nastanka poslovnega dogodka na stroškovna mesta in stroškovne nosilce.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost je izvedeno v skladu z naslednjimi sodili (navedba uporabljenih sodil):

- po nastanku poslovnega dogodka, knjiženega na stroškovno mesto oz. stroškovnega nosilca. Skupne stroške delimo s pomočjo ključev za delitev stroškov, katerih osnova so kvadrature, št. zaposlenih, masa plač, delež realizacije programa v celotnem prihodku.

7.3. NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Priloga – AJPES obrazec Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka (tabelo izpolniti v priloženi excelovi datoteki). Izkaz bomo pripravili, ko bodo znani podatki iz zaključnih računov IVZ in območnih zavodov za zdravstveno varstvo za leto 2013, delitvenih bilanc in otvoritvenih bilanc NIJZ in NLZOH.

8. PLAN KADROV

Priloga - obrazec 3: Spremljanje kadrov 2014

8.1. ZAPOSLENOST

Na nacionalnem inštitutu za javno zdravje na dan 31. 12. 2014 načrtujemo 382,89 zaposlenih iz ur oziroma 396 oseb. Razlika med zaposlenimi osebami in izračunu števila polno zaposlenih iz ur je v velikem številu dopolnilnih delovnih razmerij, ki jih potrebujemo za potrebe različnih evropskih projektov. Dodatno je iz Obrazca 3 – spremljanje kadrov razvidno, da je odstotek zmanjšanja zaposlenih iz ur brez upoštevanja zaposlenih na evropskih projektih – 1,16%.

Načrtujemo, da bo dne 31. 12. 2014 v rednem delovnem razmerju na NIJZ 396 zaposlenih. Število zaposlenih bo v letu 2014 oziroma ob zaključku leta v primerjavi s številom zaposlenih na dan 1. 1. 2014 ko je NIJZ začel delovati (389 zaposlenih), večje za 7 zaposlenih.

Od 396 zaposlenih bo ob koncu leta 67 zaposlitev za določen čas. Od tega bosta 2 pripravnika, 21 zdravnikov specializantov javnega zdravja, 1 mladi raziskovalec na enovitem doktorskem študiju, 12 delavcev v dopolnilnem delovnem razmerju, 3 zaposlene bodo nadomeščale delavke na porodniškem dopustu, ostali pa bodo zaposleni za določen čas zaradi opravljanja del in nalog na različnih projektih oziroma zaradi povečanega obsega dela.

Na dan 31.12.2014 bo na NIJZ zaposlenih 9 invalidov.

Tabela: Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2014

	Št.zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2014	329	67	396

Organiziranost dela

Delo na NIJZ poteka praviloma v okviru 40 urnega polnega tedenskega delovnega časa (uveden je sistem gibljivega delovnega časa); delo ne poteka izmensko. Na področjih, kjer je to zaradi narave dela nujno potrebno (obvladovanje nalezljivih bolezni, zagotavljanje distribucije cepiv), je uvedena stalna pripravljenost kot posebni delovni pogoji, skladno z internim aktom in veljavno kolektivno pogodbo za javni sektor. Na NIJZ je v skladu s pravilnikom, ki ureja delovni čas, po pridobljenem predhodnem soglasju direktorja, možno tudi občasno delo na domu ob pogojih, ki so določeni v pravilniku, ki ureja delovni čas.

Deficitarnost profilov

Največji primanjkljaj se kaže na področju zaposlovanja zdravnikov specialistov javnega zdravja, zato smo tudi v letu 2014 (enako kot v prejšnjih letih) Zdravniški zbornici Slovenije zaradi načrtovanja sporočili nove potrebe po omenjenih specialistih.

Prilivi in odlivi kadrov

Dodatne zaposlitve (prilivi) v letu 2014 načrtujemo po sedaj znanih podatkih na naslednjih področjih:

- za izvajanje projekta Skupaj za zdravje v okviru Norveškega finančnega mehanizma, ki ga koordinira NIJZ, je predvideno 8 novih zaposlitve;
- za izvajanje projekta MED-HISS so predvidene 3 nove zaposlitve.

Zaposlovali bomo tudi pripravnike, financirane s strani ZZS, in predvidoma tri zdravnike, ki bodo zaključili specializacijo.

V letu 2014 je že ali pa še bo po sedaj znanih podatkih prenehalo delovno razmerje 18 zaposlenim (prenehanje pogodb za določen čas, opravljeno pripravništvo, upokojitev, ipd.).

8.2. OSTALE OBLIKE DELA

V letu 2014 pričakujemo, da bodo število in stroški sklenjenih podjemnih in avtorskih pogodb ostali največ na lanski ravni (IVZ in območne enote). Večina omenjenih pogodb bo sklenjenih za potrebe izvajanja programov SVIT in CINDI, za izvedbe predavanj in delavnic, za storitve lektoriranja, prevajanja in ostala podobna dela.

Tudi v letu 2014 bomo organizirali delo z uporabo študentskega dela ob upoštevanju omejitev po ZUJF in sicer na področju komunikacijskih dejavnosti programa SVIT in na področju IT storitev.

8.3. DEJAVNOSTI, ODDANE ZUNANJIM IZVAJALCEM

Zunanjim izvajalcem oddajamo dejavnosti iz naslova varovanja objektov, prevoza gotovine iz območnih enot v višini 122.000 EUR, čiščenja v višini 135.000 EUR, prevajanja in lektoriranja v višini 65.000 EUR, tiskarskih storitev v višini 180.000 EUR, prevoz zdravil v višini 130.000 EUR. Za izvajanje teh dejavnosti nimamo lastnih zaposlenih.

8.4. IZOBRAŽEVANJE, SPECIALIZACIJE IN PRIPRAVNISTVA

Ob koncu leta načrtujemo, da bomo imeli po sedaj znanih podatkih zaposlena 2 pripravnika in 21 zdravnikov specializantov javnega zdravja. V vsakem primeru bomo na NIJZ spodbujali zaposlovanje pripravnikov in specializantov, saj je naša naloga usposabljanje in izobraževanje nove strokovnjake s področja naše dejavnosti.

Ker je prav področje izobraževanje eden izmed pomembnih strateških ciljev NIJZ, bomo v letu 2014 izvedli veliko aktivnosti tudi na tem področju. Poleg sredstev, ki jih po finančnem načrtu namenimo za izobraževanja (šolnine po sklenjenih pogodbah o izobraževanju, stroški drugih napotitev na izobraževanja in ostalih stroškov s tega področja), bomo v tem letu vzpostavili sistem internega izobraževanja in v njegovem okviru izvedli tudi notranje prestrukturiranje zaposlenih glede na izpostavljene prioritete ter izvajali ukrepe za vzpostavitev učinkovite interne komunikacije.

9. PLAN INVESTICIJ IN VZDRŽEVALNIH DEL V LETU 2014

9.1. PLAN INVESTICIJ

[Priloga - obrazec 4: Načrt investicijskih vlaganj 2014](#)

Prioritetno bomo investirali na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije kot podporo učinkovitejšemu delu NIJZ in na področju vzpostavitve virtualnega delovnega okolja – povezava vseh desetih lokacij. Poleg tega bomo del sredstev namenili za investicijo v energetske sanacije stavb, kar nam bo dolgoročno zmanjšalo stroške poslovanja.

9.2. PLAN VZDRŽEVALNIH DEL

[Priloga - obrazec 5: Načrt vzdrževalnih del 2014](#)

Prioriteta bo izvedba nujnih vzdrževalnih del na objektih zaradi preprečitve nadaljnje škode – strešna kritina, vodovod, kanalizacija – ter zagotovitev ustreznih pogojev za prostore distribucije cepiv. Vir za investiranje je amortizacija, tako tekoča kot prenesena neporabljena iz preteklih let.

9.3. PLAN ZADOLŽEVANJA

V letu 2014 ne planiramo zadolževanja.

Datum: 20. 3. 2014

Odgovorna oseba: Prim. dr. Ivan Eržen, direktor